O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ватан ҳимояси – иймон рамзи

O'ZBEKISTON QUROLLI KUCHLARI

ВАТАНПАРВАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ МАТБУОТ ОРГАНИ

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ПЕЧАТНЫЙ ОРГАН МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

2005 йил, **19** февраль, шанба № **22** (2066).
Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

Суббота, **19** февраля, **2005** год, № **22** (2066).
Газета издается с 24 июня 1992 года.

Сотувда эркин нархда

В розницу – цена свободная

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич,

Украина Президенти этиб сайланганим муносабати билан йўллаган самимий табригингиз ҳамда Украина халқига билдирган эҳтиромингиз учун Сиздан ғоят миннатдорман.

Ўзаро манфаатли икки томонлама ҳамкорлик истиқболлари борасидаги қарашларингизни тўла қўллаб-қувватлайман.

Украина билан Ўзбекистон ўртасидаги анъанавий дўстона муносабатлар ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатларимиз туфайли бундан буён ҳам халқларимиз фаровонлиги йўлида мустаҳкамланиб, такомиллашиб бораверишига ишончим комил.

Ҳамкорлигимизнинг энг истиқболли йўналишларидан бири ёқилғи-энергетика мажмуи бўлганлиги боис яқин вақт ичида бу соҳада ўзаро келишилган ҳолда тегишли ҳужжатлар имзоланади, деган умиддаман.

Фурсатдан фойдаланиб, Сизни ўзингиз учун қулай вақтда Украинага ташриф буюришга таклиф этмоқчиман ҳамда Сизга, муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, чин дилдан мустаҳкам соғлиқ ва давлатни бошқариш фаолиятингизда янги муваффақиятлар, серқуёш Ўзбекистоннинг дўст халқига эса тинчлик ва фаровонлик тилайман.

Камоли эҳтиром билан,

Виктор ЮШЧЕНКО, Украина Президенти.

ЯНГИ ҲАЁТНИ ЭСКИЧА ҚАРАШ ВА ЁНДАШУВЛАР БИЛАН ҚУРИБ БЎЛМАЙДИ

Аввал хабар қилинганидек, шу йил 7 февраль куни Президент Ислом Каримов Оқсарой қароргоҳида Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби билан йиғилиш ўтказди. Давлатимиз раҳбари ушбу мажлисда нутқ сўзлаб, Ўзбекистон ҳукуматининг 2005 йил ва келгуси даврдаги асосий вазифалари, Вазирлар Маҳкамасининг комплекслари, вазирлик ва идоралар ишини янгича асосда самарали ташкил этиш билан боғлиқ долзарб масалалар ҳақида атрофлича фикр юритди. Қуйида ана шу нутқ матни эълон қилинмоқда.

Ҳурматли мажлис қатнашчилари!

Ҳаммангизга маълумки, Конституциямизга асосан, шу йилнинг 28 январь куни Бош вазир ва ҳукуматимиз янги сайланган парламент олдида ўз ваколатини зиммасидан соқит қилди. Шундан сўнг парламентнинг қуйи ва юқори палаталари Бош вазир номзодини тасдиқлади, ҳукумат аъзоларининг таркиби эса 4 февралдаги Президент Фармони билан тасдиқланди.

Бугун Президентнинг Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби билан биринчи учрашувини ўтказишдан мақсад ҳукуматимизнинг жорий йил ва келгуси даврдаги асосий вазифалари ҳақида қисқача фикр алмашиб олишдан иборат.

Аввваламбор, муҳим бир масалани аниқлаб олишимиз керак.

Янги ҳукумат, унинг таркибида иш бошлаётган ҳар қайси вазир, Вазирлар Маҳкамасининг комплексларини бошқарадиган Бош вазир ўринбосарлари ва уларнинг барчасига раҳбарлик қилиб, бошини қовуштириб турадиган Бош вазирнинг ўзи ана шу вазифа ва йўналишларни, уларнинг устувор жиҳатларини қандай тушунади ва уларни қандай бажармоқчи, ишни нимадан бошламоқчи?

Ёдингизда бўлса, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати қўшма мажлисида 2005 йил ва келгуси йилларда олдимизда турган асосий ва устувор йўналишлар ҳақидаги Президент маърузасида бош вазифа — жамиятимизни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ қилиш, ҳаётимизнинг барча соҳаларида либераллаштириш, яъни, эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштиришдан иборат экани аниқ белгилаб берилди.

Шу нуқтаи назардан қараганда, Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил якунларига бағишлаб 18 февраль куни ўтказиш мўлжалланаётган мажлисининг кун тартибига, ислоҳотларни амалга ошириш ва эркинлаштириш жараёнларига нималар, қандай муаммолар ғов-тўсиқ бўлиб турибди, деган савол асосий масала қилиб қўйилгани албатта бежиз эмас. Бунинг замирида катта маъно бор.

Эътибор берган бўлсангиз, биз илгари масалани жорий йилда олдимизда турган вазифаларнинг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат ва уларни тез кунда бажариш шарт, деган мазмунда қўяр эдик. Бугун эса, кун тартибидаги масала мутлақо бошқача тарзда, аниқ ва лўнда қилиб қўйилмоқда.

Биз мустақил тараққиёт йўлида ўн тўрт йилдан буён кенг кўламли ислоҳотларни изчиллик билан олиб бормоқдамиз. Бу борада биз танлаган модель, жамият ҳаётини эркинлаштириш жараёнлари амалда ўзини оқлаганини кўп-кўп мисолларда кўришимиз қийин эмас. Бу — ҳаётимизнинг деярли барча жабҳаларида ўз тасдиғи ва исботини топган, кўпчилик томонидан тан олинган ҳақиқатдир.

Шу маънода, биз охирги йиллар, жумладан, 2004 йилда эришган ютуқларнинг асосий омили нимада, деб сўраса, мен, бу ютуқларнинг замини — жамиятимизда амалга оширилаётган туб ислоҳотларда, ислоҳотларнинг маъноси, самараси эса эркинлаштириш жараёнлари билан узвий боғлиқ, деб жавоб берган бўлардим.

(Давоми 2-бетда).

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ МАЖЛИСИ

18 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда 2004 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасидан келиб чиққан ҳолда иқтисодиётни янада ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш борасида ҳукумат томонидан амалга ошириладиган устувор вазифалар муҳокама этилди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Шавкат Мирзиёев бошқарди.

Давлатимиз раҳбари Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги «Бизнинг бош мақсадимиз - жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир» номли маърузасида 2004 йилда мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришнинг асосий якунларига тўхталар экан, ўтган йил биз учун осон кечмаган бўлса-да, эришилган ютуқлар барчамизни қувонтиришини алоҳида таъкидлади. Аввваламбор, иқтисодиётнинг барқарор ўсиши таъминланди, макроиқтисодий ва молиявий барқарорлик мустаҳкамланди, иқтисодиёт ва унинг айрим соҳаларидаги мутаносиблик кучайди.

Ўтган йили мамлакатимиз иқтисодиётида хусусий сектор улушини кўпайтириш, қишлоқ хўжалиги соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, товар ва валюта бозорларини эркинлаштириш, маъмурий ислоҳотларни кенг жорий этиш туфайли ижтимоий-иқтисодий соҳада муайян ижобий ўзгаришларга эришилди.

Иқтисодий ўсишнинг барқарор юқори суръатлари таъминланди ва ўтган йил якунларига кўра ялпи ички маҳсулот 7,7 фоиз ўсди. Саноат ишлаб чиқариш – 9,4, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш – 13,4, аҳолига пуллик хизматлар кўрсатиш – 13,8, чакана товар айланмаси ҳажми – 4,7, асосий капиталга инвестициялар ҳажми ўсиши 5,2 фоизни ташкил қилди. Макроиқтисодий барқарорликнинг энг муҳим кўрсаткичлари мустаҳкамланди. Истеъмол нархлари инфляцияси 3,7, давлат бюджети тақчиллиги 0,4 фоизни ташкил этди.

[illegible]

Экспорт ҳажми кескин ортиб, 1,3 баравар ўсди. Бу эса 1037 миллион АҚШ доллари миқдорида ижобий савдо сальдосига эришиш имконини берди. Айни вақтда тайёр маҳсулотлар экспорти 52 фоиз ўсди.

[illegible]

этиш, бошқарув аппаратларида 40 минг штатни қисқартириш йўли билан давлатнинг иқтисодиётдаги ролини муайян даражада камайтиришга муваффақ бўлинди. Айни пайтда хомашё ва материалларнинг стратегик турларини биржа ва кимошди савдолари орқали сотишнинг бозор механизмлари такомиллаштирилмоқда.

2004 йил давомида инвестиция фаоллиги суръатлари тезлашди. Инвестиция ҳажми 5,2 фоиз, шу жумладан тўғридан-тўғри жалб этилган хорижий инвестициялар 2 баравардан ортиқ кўпайди. Ўз маблағлари ва жалб этилган маблағлар ҳисобига 130 га яқин йирик саноат, коммуникация ва инфратузилма объектлари қурилди ва фойдаланишга топширилди.

Иқтисодий ўсиш, янги иш ўринларининг кўпайиши ва истеъмол нархлари инфляцияси даражасининг пасайиши аҳолининг реал пул даромадлари 15 фоиз ўсишини таъминлади. Муҳим ижтимоий дастурлар, хусусан, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, «Меҳр ва мурувват йили», болалар спортини ривожлантириш, соғлиқни сақлашни ислоҳ қилиш, аҳолининг кам таъминланган қатламларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш дастурларининг мўлжалланган параметрлари ва бошқа мақсадли чора-тадбирларнинг бажарилиши аҳолининг турмуш шароитини анча яхшилаш имконини берди.

Шу билан бирга, мажлисда ўтган йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш жабҳасида қатор камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилганлиги танқидий таҳлил этилди. Вазирликлар, идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари иқтисодиётни янада ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш, айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркор- [illegible]

[illegible] раларда, хўжалик бирлашмаларида сақланиб қолаётган бюрократик услуб, раҳбар ходимлар олдида турган мақсад ва вазифаларни ҳал этиш учун зарур масъулият ва омилкорликнинг етишмаслиги мавжуд нуқсон ва камчиликларнинг асосий сабаби эканига алоҳида эътибор қаратилди.

Президентимиз ҳукуматнинг янги таркиби билан Оқсаройда ўтказилган йиғилишда сўзлаган «Янги ҳаётни эскича қараш ва ёндашувлар билан қуриб бўлмайди» мавзуидаги нутқида таъкидлаганидек, ҳозирги кунда ислоҳотлар тақдирини, аввало, давлат ва ҳукумат идораларида масъул лавозимда ўтирган одамлар ҳал қилишини, бинобарин, улар шу масалага бевосита жавобгар эканини барчамиз чуқур англаб олишимиз шарт. Шу маънода, мажлисда раҳбар ходимлар ўзлари бошқарадиган соҳа ёки ҳудудларда ислоҳотларнинг тўла амалга оширилиши учун шахсан масъул эканликлари яна бир бор уқтирилди.

Йиғилишда баҳорги дала ишларига ўз вақтида тайёргарлик кўриш, белгиланган муддатларда қишлоқ хўжалиги корхоналари билан кредит битимлари тузишни тугаллаш, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларини тегишли шартномалар асосида ёнилғи-мойлаш материаллари билан таъминлаш, кўкламги агротехника тадбирларини ўтказишда ишлатиладиган барча қишлоқ хўжалиги техникасини тайёрлаш зарурлиги қайд этилди.

Вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари зиммасига ўн кун муддатда Парламент палаталарининг қўшма мажлисидаги маърузасида ва Оқсаройда Вазирлар Маҳкамасининг янги аъзолари иштирокида ўтказилган [illegible]

(ЎзА).

Сенинг ўғлонларинг, Ўзбекистон!

Парвозлар хавфсизлигини таъмин этишда катта муҳандис майор Донийр Эргашевнинг ҳам хизматлари улкан. Қишки ўқув мавсумидаги учувлар авж палласига чиққан айни пайтда тажрибали бу офицер янада масъул тутаётир.

Александр МРУЧАК суратга олган.

Юрт тинчлиги, Ватан равнақи, халқ фаровонлиги – миллий ғоя асоси

ИСТИҚБОЛГА ЭЛТАЁТГАН КУЧ

Инсон онгини шартли равишда икки қисмга бўлиш мумкин. Биринчиси – инсоннинг руҳий олами бўлса, иккинчиси тафаккур оламидир. Айнан ана шу тафаккурнинг воқеликни идрок этиш жараёнида фикрлар, қарашлар, ғоялар, таълимотлар яратишини биламиз. Аммо шуни таъкидлаш жоизки, ҳар қандай фикр, мулоҳаза, қараш ғоя бўла олмайди. Энг кучли, таъсирчан фикрларгина ғоя бўла олиши мумкин. Содда қилиб айтганда, тафаккур маҳсули ғоя даражасига етиши учун одамларни ортидан эргаштира олиши лозим. Шулар хаёлдан ўтар экан, халқимизни, юртимизни буюк истиқбол сари элтаётган миллий истиқлол ғоясининг залворини, кучини теранроқ ҳис қиламан.

Бугун ўзини шу юртнинг ҳақиқий ватанпарвари ҳисоблаган фуқаролар миллий ғоя, миллий истиқлол ғоясини юракдан англашади. Фаолиятларида миллий ғоямиз йўлидаги фидойилик-

Масалан, Буюк Британия Қироллик академиясида таҳсил олиб, олий мукофот «Шараф шамширига» муносиб топилган ўзбек ўғлони капитан Пўлатжон Сотиволдиевни олайлик. Хўш, ўзбек номини, ўзбек ҳарбийси номини дунёга янада достон қилишга уни ундаган куч нимада, деб ўйлайсиз? Офицернинг қалбида Ватани Ўзбекистонга муҳаббат, истиқлол ғоясига садоқат кучли. У юртининг кундан-кунга юксалиб, дунё ҳамжамиятида нуфузи янада ортишини истайди. Ана шу-да миллий ғоянинг кучи. Капитан Ватан равнақи, юрт тинчлиги, халқ фаровонлигини таъминлаш йўлида қўшаётган улушидан мамнун. Яна бир савол туғилади. Нега энди капитан Сотиволдиев миллий ғоя ортидан эргашяпти? Таъкидлаш жоизки, бу кўр-кўрона эргашиш эмас. Ахир миллий ғоямиз ўз тарихий илдизларига эга. Яъни, халқимиз руҳини, даҳосини акс эттирувчи ғоя миллий ғоя ҳисобланади. Унда Шарқ фалсафаси, дин дурдоналари мужассам. Комил инсонни тарбиялаш, адолатли жамият барпо этиш, миллий-ахлоқий қадриятлар, маърифатпарварлик ғоялари шулар жумласидан. Қолаверса, миллий истиқлол ғояси қонун устуворлиги, инсон ҳақ-ҳуқуқлари, барча миллат вакилларига ҳурмат, диний бағрикенглик, бошқа халқларнинг илғор тажрибаларини ўрганиш каби умумбашарий тамойилларга асосланган. Ана энди англагандирсиз, миллий ғоямизнинг кучи ва у озиқланадиган тамойил, асослар нимада эканлигини.

Бугун юрт сарҳадларида мардонавор турган алпларимиз билан суҳбатлашсангиз, қалбига қулоқ тутсангиз уларни олға бошлаётган куч миллий ғоя эканлигини англайсиз.

**Майор Алижон САФАРОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.**

ЗАСЕДАНИЕ ВОЕННОГО СОВЕТА ОКРУГА

Вчера в Нукусе состоялось заседание Военного совета Северо-Западного военного округа. В его работе принял участие и выступил перед собравшимися заместитель Министра обороны по воспитательной работе полковник Маннобжон Ахмедов. На заседании был рассмотрен ряд вопросов по ходу выполнения постановлений правительства в области укрепления обороноспособности страны.

Открыл заседание Военного совета командующий войсками Северо-Западного военного округа полковник Акмальжон Комилов. С докладом выступил начальник Управления военных сообщений Министерства обороны полковник Рафик Салямов. Докладчик обратил внимание членов Военного совета на первоочередные задачи по успешному выполнению правительственных постановлений, в частности, по вопросам обеспечения бесперебойной работы стратегически важных транспортных узлов. Актуальность данной темы обусловлена недавними событиями на перевале Камчик, когда сход снежных лавин на время парализовал транспортное сообщение с Ферганской долиной. По этому поводу были заслушаны сообщения подполковника Олима Баймурадова, других членов Военного совета.

С докладом о ходе выполнения постановления Кабинета Министров Узбекистана «О дополнительных мерах по повышению эффективности прохождения гражданами Республики Узбекистан службы в мобилизационном призывном резерве» выступил первый заместитель председателя Совета Министров Республики Каракалпакстан Бахыт Муртазаев.

По рассмотренным вопросам принято соответствующее постановление.

Участники заседания ознакомились также с условиями прохождения службы в МПР представителями Каракалпакстана и Хорезмской области – побывали в классах военной топографии; теоретической подготовки заступающих в караул; огневой подготовки, где установлены компьютерные тренажеры по стрельбе из АКМ и пистолета; библиотеке, которая оснащена компьютером с выходом в Интернет.

Участники заседания Военного совета побывали также и в столовой воинской части. Здесь подполковник Равшан Джураев познакомил их с организацией питания личного состава. Для ознакомления гостей были выставлены образцы салатов, первых и вторых блюд. Они также убедились в организации работы фитобара, где санинструкторы младшие сержанты по контракту Дильбар Уразымбетова и Гульзира Жиемуратова выдавали воинам витамины «Ундевит», настойки из лекарственных трав «Шарк табиби».

**Майор Аблай КАМАЛОВ,
корр. «Ватанпарвара».
Северо-Западный
военный округ.
(Передано по факсу).**

«Хизбут-таҳрир» аталмиш ташкилотнинг «беозор» аъзолари қўлга олинди

«Интерфакс» агентлигининг хабарига кўра, 2005 йил 17 февралда Қарағанда шаҳрида «Хизбут-таҳрир» экстремистик ташкилотининг тарафдори қўлга олинган. Унинг ёнидан портловчи мослама ва экстремистик мазмундаги варақалар топилди.

Вилоят полициясы матбуот хизматидан маълум қилишларича, вилоят ички ишлар бош бошқармаси уюшган жиноятчиликка қарши кураш бошқармаси ходимлари ўтган чоршанба куни эрталаб «Хизбут-таҳрир» тарафдорини қўлга олган. У ижарада турган хонадонда ўтказилган тинтув чоғида кўрпача тагидан араб ва рус тилларидаги экстремистик мазмундаги 140 та варақа топилди. Шунингдек, унинг ёнидан портловчи мослама чиқди.

Қирғизистоннинг «АКИ-пресс» ахборот агентлиги хабарларига кўра, шу кунларда Ўш вилояти ва шаҳри ички ишлар бошқармалари ходимлари махсус операция ўтказган. Унинг давомида Қорасув шаҳрида диний-экстремистик гуруҳлар билан алоқадорликда гумон қилинган 1976 йилда туғилган йигит қўлга олинди. Илгари судланган мазкур фуқаронинг уйидан салкам 1 килограмм портловчи модда, 2 та детонатор ва 28 сантиметр бикфорд ипи топилди. Бундан ташқари, унинг уйидан диний-экстремистик мазмундаги кўплаб варақалар, китоблар ва видеокассеталар чиқди.

Мавжуд маълумотларга кўра, қўлга олинган шахс «Хизбут-таҳрир»нинг фаол аъзоларидан биридир.

(ЎзА).

Президент табригидан руҳланиб

ЮКСАК ИШОНЧ

Истиқлол байроғи юксак ҳилпираётган ёш мустақил республикамиз ҳар томонлама дунё тараққиётига юз тутмоқда. Жамиятимизнинг барча соҳаларида янгиланиш, яшариш каби ижобий ўзгаришлар кузатиляпти. Қисқача айтганда, юртимизда амалга оширилаётган туб ислоҳотлар изчил давом этяпти. Жумладан, ҳарбий соҳа – Қуролли Кучлар тизими ҳам ушбу эзгу тадбирдан холи эмас. Бунинг барчасини мустақиллик инояти, десак хато қилмаган бўламиз.

Бугунги кунда миллий армиямизни тубдан ислоҳ қилиш мақсадида амалга оширилаётган эзгу тадбирлар барчага маълум. Бунинг замирида осойишталикни янада мустаҳкамлаш, Қуролли Кучларимиз қудратини, жанговар салоҳиятини янада ошириш, оддий аскар, шартнома асосидаги ҳарбий хизматчи – сержант ва офицерларнинг билим ва малакасини ошириш, жанговар сафларимизни замонавий техника ва қурол-яроғ воситалари билан тўлиқ таъминлаш, ҳарбий хизматни моҳиятан такомиллаштириш, Ватан ҳимоячиларининг шароитларини яхшилаш, дунё тинчликсевар халқлари хавфсизлигига таҳдид туғдираётган халқаро террор балосининг хуружларига муносиб зарба берадиган маҳоратли посбонлар тайёрлаш ва ниҳоят, ҳар томонлама мукаммал профессионал армия барпо этишдек эзгу мақсад мужассам. Президентимиз, Қуролли Кучлар Олий Бош қўмондони Ислом Каримов ташаббуси ва раҳбарлиги остида ўтказилаётган бундай тадбирлар моҳиятан эзгуликка йўналтирилгани, порлоқ келажакни кўзлаб амалга оширилаётгани билан ҳам аҳамиятлидир. Зеро, заминимиз осойишта, осмонимиз мусаффо, турмушимиз гўзал бўлиши учун бизнинг тинчлигимизга ҳеч ким дахл қилолмаслиги керак. Ана шу тинчлигимизни таъминлаб турган ўғлонларимиз қанчалик мукаммал ва шижоатли бўлса, муқаддас заминимиз сарҳадларидан хавф-хатар ҳам шунчалик узоқлашади.

Бу ҳақда Юртбошимиз Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табригида, «Мамлакатимиз ва бутун минтақа хавфсизлигига таҳдидлар сақланиб турган ҳозирги шароитда бизнинг вазифамиз – Қуролли Кучларимиз салоҳиятини янада мустаҳкамлаш борасида бошлаган ишларимизни давом эттириш, бунинг учун янги имконият ва манбаларни излаб топиш ҳамда сафарбар этишдан иборатдир», деб таъкидлади. Дарҳақиқат, юксак салоҳиятли Қуролли Кучларига, ўз Ватанини кўз қорачиғидек асрайдиган жасур ўғлонларига эга давлатдан ҳар қандай хавф-хатар узоқроқ чекинади.

Давлатимиз раҳбари бу йўлда бизни доимо огоҳликка, ҳушёрликка ундаш билан бирга, юрт ҳимоячиларига улкан ишонч билдирди. Табрикдаги: «Бугунги қутлуғ байрам кунида Ватанимизнинг барча ҳимоячиларига мурожаат қилиб, қатъий ишонч билдираманки, Ўзбекистон Қуролли Кучлари мамлакатимизнинг муқаддас сарҳадлари оналаримиз, умр йўлдошларимиз ва опа-сингилларимизнинг осойишта ҳаёти, болаларимизнинг келажагини, саховатли заминимиз ва мусаффо осмонимизни бундан буён ҳам мардона туриб ҳимоя қилади», жумлаларида мазкур ишонч ўз ифодасини топган. Бундай юксак ишончдан руҳланган посбонларимизнинг бугун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшилган десак, хато қилмаган бўламиз. Улар шарафли вазифаларини адо этишга сидқидилдан бел боғлаган эзгу мақсадли, юрагида ўти бор мардлардир. Мардлар доимо қасамёдига, бурчларига содиқ бўлишади. Посбонларимиз бор экан, хавфсизлигимизга ҳеч ким таҳдид сололмайди.

**Адлия майори Суюн ЧОРИЕВ,
Тошкент ҳарбий прокурорининг ўринбосари.**

Жанговар ўқув машғулотларида

ПАНД БЕРИШМАС КОМАНДИРИГА

Капитан Анвар Кенжаевни нафақат мотоўқчилар қисмида, балки округда ҳам яхши билишади. Ортда қолган ўқув йилида у командирлик қилаётган батальон посбонлари жанговар шайлиги билан намуна кўрсатишди. Командир эса Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округда «Энг илғор батальон командири» деб топилди. Аммо танловнинг якуний босқичига йўлланма олиш учун бўлган навбатдаги йиғинда омад майор Акмал Солиевга кулиб боқди. Ҳа, ҳа, айнан омад. Нега деганда, командирлик тайёргарлиги, интеллектуал даражаси, жисмоний баркамоллиги билан капитан Кенжаев ҳеч қайси рақибидан кам эмасди-да. Хуллас, ана шу илғор офицернинг илғор жамоасида бўлиб, айни пайтдаги тайёргарликлари билан қизиқдим. Буни қарангки, мен жамоага борган кун катта лейтенант Муҳаммад Рўзиев командирлик қилаётган взвод посбонлари полигондан қайтишган экан. «Кайфиятга қараганда жанговар ютуқлар билан қайтганга ўхшайдилар?» дейман катта лейтенантга. Жавоб камтарона бўлди: «Ҳарҳолда қониқиш ҳосил қилса бўлади». Хўш, буни қандай тушуниш керак? Бу саволга жавоб топиш учун жанговар ўқув машғулотидаги натижаларни таҳлил қиламиз.

Шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Нормурод Қозоқов снайпер вазифасида. Соҳасини пухта биладиган профессионаллардан. Қандай маскировка қилишни, қанақа тактика қўллашни яхши билади. Гуруҳ жанговар отиш машғулотида у пистирмада туриш машқини ишончли бажарди. Аввало, шартли душманнинг йўл бошловчисини бартараф этиб, уларнинг парокандалигига сабаб бўлди. Навбатдаги машқда эса шартли душманнинг чекинаётган кучларини нишонга олди. Гранатомёт секциясининг командири шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Фурқат Туропов ҳам маҳорат бобида сафдошидан қолишмайди. Ахир у Қаршидаги сержантлар тайёрлаш мактабини тугаллаган. Бугун эса профессионаллашув сари шаклланаётганлардан. Мудофаа чизиғидан олов ёғдириб, шартли душман зирҳли техникасини яксон этди, Фурқатнинг секцияси. Расчёт номерловчиси вазифасида хизмат қилаётган оддий аскар Сарвар Ёдгоров мўлжал координатларини ҳисоблашда ишончли ҳаракат қилди. Ўқчи посбон – оддий аскар Шерзод Хўжаев автоматдан нишонга қарата бехато отди. 250-300 метрлардаги нишонлар – шартли душман пиёдалари мерган аскарнинг нигоҳидан қочиб қутулолмади. Шу тариқа жамоа шунқорлари бирин-кетин ютуқларга эришишди. Мавсум бошидан взвод командири жанговар тайёргарликларга улкан эътибор қаратиб келмоқда. Тез-тез қўл остидагиларнинг жанговар шайлик даражасини ўрганади. Тактика, ўт очиш тайёргарлиги, топография синфларида посбонлар кўргазмали воситалар ёрдамида машғулотлар ўтишаяпти. Аскарлар ўртасида ўзаро кўмакдошлик, мусобақа йўлга қўйилган. «Жамоада аскарларнинг интизоми, ахлоқий-руҳий ҳолатига катта эътибор берамиз. Доимо тезкор ахборотни етказамиз. Ҳар бир аскарнинг характери, имконияти, хизматга муносабати, билим даражасини ўрганаман. Энг муҳими, ислоҳотлар ҳарбий хизматни ҳар бир йигит орзу қиладиган шон-шараф ишига айлантирди. Бунинг замирида ватанпарварлик, садоқат, жасорат, бари-бари мужассам», дейди посбонлари муваффақиятига изоҳ бераётиб взвод командирининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари лейтенант Раҳмиддин Тошматов.

Майор Ш. ТОЛМАСОВ.

МАРДЛАР КАСБИН ТАНЛАЙ ДЕСАНГИЗ

Армияда хизмат қилиш йилдан йилга олий шарафга айланиб бормоқда. Мардлар касби – ҳарбийликка қизиқиш йигитларимизда шаклланиб боряпти. Бу ҳам бўлса ислоҳотларимиз самарасидир. Қуролли Кучларимиз шаклланиб, унинг сафлари эли, юрти учун ёниб яшайдиган миллий кадрларимиз ҳисобига бойимоқда. Газетамизнинг 3-саҳифасида берилган олий ҳарбий билим юртларига қабул қилиш қоидалари орқали офицер бўлиш – мустақил Ўзбекистонни ҳимоячиси бўлиш орзуси билан яшаётган йигитларимиз юртимизда қандай олий ҳарбий ўқув масканлари борлигини, қабул шартлари, талабларини, хуллас, ўзларини қизиқтирган барча саволларга жавоб топишади.

ТАҲРИРИЯТ.

ЯНГИ ҲАЁТНИ ЭСКИЧА ҚАРАШ ВА ЁНДАШУВЛАР БИЛАН ҚУРИБ БЎЛМАЙДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузада ана шу устувор мақсад ва вазифаларнинг барчаси аниқланиб, уларнинг бугунги ва келгуси ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамияти кўрсатиб берилди. Лекин шу борада бир нарсани таажжуб билан қайд этишга тўғри келади.

Ушбу маърузада баён этилган масалалар — босиб ўтган йўлимизни танқидий баҳолаш, олдимизда турган энг муҳим ва етакчи вазифаларни белгилашда мана шу ерда ўтирган ҳукумат аъзоларининг ҳиссаси ва улуши қандай бўлди, деган саволга, афсуски, ижобий жавоб бериб бўлмайди.

Табиий савол туғилади: бу маърузада қўйилган устувор вазифаларга юртимиз жамоатчилиги, керак бўлса, халқаро миқёсдаги эксперт ва кузатувчилар, ҳатто бизга танқидий кўз билан қарайдиган мамлакатларнинг мутахассислари ҳам алоҳида эътибор бериб, агарки, бу ғоялар амалга оширилса, Ўзбекистон ўзининг кўзлаган мақсадларига албатта эришади, деган фикрларни матбуот ва телевидениедаги чиқишларида очиқ айтаётган бир пайтда бу масалаларга бевосита дахлдор ва масъул бўлган шахсларнинг бундай пассив қарашларини қандай тушуниш мумкин?

Юртимизнинг бугунги куни ва истиқболини ўйлаб яшайдиган одамлар бу маърузада илгари сурилган мақсадларни тўғри англаб, қўллаб-қувватламоқда. Ҳаётимизни юқори босқичга кўтаришга қаратилган бу янги вазифалар ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканини таъкидламоқда. Нега деганда, биз мамлакатимизни модернизация қилиш, барча соҳаларда ислоҳотларни чуқурлаштириш, эркинлаштириш жараёнларини изчил давом эттирмас эканмиз, бир жойда депсиниб, тақа-тақ тўхтаб қолишимиз, ҳаттоки, кечаги кунга қайтишимиз ҳам ҳеч гап эмас.

Шу сабабли мен бу масаланинг нақадар муҳим ва долзарблигини яна бир бор таъкидлаб, сизлардан сўрамоқчиман: бу жараёнга бугун ҳар қайсингиз ўз соҳангизда қандай амалий ҳисса қўшяпсиз?

Масалани айнан шундай қўйишни ўринли, деб биламан.

Ўзингиз бир ўйлаб кўринг. Ҳозирги кунда ҳаётимизда ўз ечимини кутаётган қанчадан-қанча муаммолар, аввало, жамиятимизни янгилаш ва ислоҳ қилиш, халқимизнинг оғирини енгиллатиш йўлида ғов-тўсиқ бўлиб турган салбий ҳолатлар ҳақида кўп гапириш мумкин. Айниқса, аҳолини иш ва даромад билан таъминлаш, одамларимизнинг бошқалардан кам бўлмайдиган ҳаёт кечириши учун шароит туғдириб бериш каби қатор долзарб масалаларнинг жойларда ҳанузгача ҳал бўлмай келаётганини таъкидлаш лозим.

Жумладан, инсон ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш, аҳолининг таъминоти ва ижтимоий муаммоларни ечиш сингари муҳим масалаларга беписандлик билан қараш, қонунбузарлик, тамагирлик, ўз вазифасини суиистеъмол қилиш ҳолатлари ҳамон учраб турганини, бундай салбий кўринишларни қонун асосида бартараф этиш ҳақида ҳали кўп бош қотириш кераклигини шу залда ўтирганларнинг барчаси яхши билади, деб ўйлайман.

Умуман, ҳукумат ва унинг аъзолари зиммасига юкланган қайси масалаларни олмайлик — бу иқтисодиётимизга ва хўжалик субъектларига ҳар томонлама эркинлик бериш бўладими, саноат ёки қишлоқ хўжалиги бўладими, ер ости, ер усти бойликларидан оқилона фойдаланиш бўладими, хусусийлаштириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни монополиядан холи қилиш ва соғлом рақобатни ташкил этиш бўладими, қўшни давлатлар ва хорижий ҳамкорларимиз билан иқтисодий муносабатлар, савдо-сотиқ масалалари бўладими, таълим-тарбия ва соғлиқни сақлаш ёки бандлик ва ижтимоий муҳофаза масалалари бўладими — уларнинг барчасида мавжуд муаммоларни ечиш учун, очиқ тан олиш керак, кўпчилик раҳбарларда масъулият, қатъият ва азму шижоат етишмаслигини кўриш қийин эмас.

Бугунги кунда ҳукумат олдида турган вазифаларнинг тўлақонли бажарилиши учун, менинг фикрим бўйича, аввалambor, иккита нарсани талаб қилиш керак.

Биринчи талаб — ҳар бир мутасадди раҳбарнинг ўз ишига бўлган масъулиятини тубдан ўзгартириш, шахсий жавобгарликни ошириш. Бизда баъзи вазирлар борки, йил давомида бирон нарсани сўрамасангиз, ўзича ҳеч қандай таклиф ва ташаббус билан чиқмайди. Уларнинг хаёлида бир гап: ҳеч ким менга тегмаса, бас, тинчгина куним ўтса бўлди. Бу энг номаъқул, керак бўлса, энг зарарли ёндашувдир.

Иккинчи масала — ҳукумат аъзоси сифатида сизларга катта ишонч, катта вазифа юклатилган. Лекин шу ишонч, шу вазифага муносиб бўлиш учун ҳар қайсингиз тегишли билим ва тажриба, юқори малакага эга бўлишингиз шарт. Рус тилида буни "компетентность" дейди. Яъни, ўз соҳасида компетентли бўлиш — бу замон талаби. Ўзбекча айтганда, ўз ишининг устаси бўлиш, ўз соҳасининг сирларини ҳар томонлама чуқур билиш керак.

Биз ҳар бир раҳбарнинг фаолиятига мана шу иккита талабга қай даражада жавоб беришига қараб баҳо берамиз ва хулоса чиқарамиз. Мен бу икки талабдан биринчисига, яъни масъулият масаласига кўпроқ эътибор бераман. Майли, раҳбарнинг билими етишмасин, уни ўрганса бўлади. Лекин у масъулият ва жавобгарликни унутса, ишда ҳеч қандай силжиш ва ўзгариш бўлмайди.

Бугун халқимиз, жамоатчилигимиз сайлов пайтида ва ундан кейин айтилган шунча яхши гаплар, шунча ваъда ва даъватлардан сўнг, мана, сайлов ўтди, қанча одам депутат, қанчаси сенатор бўлди, ҳукумат аъзолари тасдиқланди, энди ҳаётимизда албатта янги ўзгаришлар бўлади, деган ишонч билан яшамоқда. Узоқ Қашқадарё, Сурхондарё, Фарғона ёки Қорақалпоғистондами — шу заминда яшаётган барча юртдошларимизнинг кўнглида шундай ишонч бор.

Бизнинг зиммамиздаги энг муҳим вазифа — эл-юртимизнинг ана шу ишончига муносиб бўлиш, одамларнинг ҳаётини амалий ишлар билан яхшилашдан иборат.

Биз раҳбарлар бир нарсани қулоғимизга қўрғошиндай қуйиб олишимиз керак. Агарки, бизга катта умид ва ишонч билан қарайдиган одамларнинг дастурхонида, оилавий аҳволида, рўзғор тебратишида, умуман, кундалик ҳаётида ижобий ўзгаришлар кўзга ташланмаса, бу аҳолининг ҳақли эътирози ва норозилигига олиб келиши табиий ҳол.

Шунинг учун ҳам биз қаерда, қайси лавозимда ишламайлик, раҳбарлик ишимизнинг самараси ва маҳсули охир-оқибатда ана шундай мезон билан ўлчанади, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Агар шу мезон асосида баҳо берадиган бўлсак, шуни ҳам афсус билан тан олишга тўғри келади — бугун замон шиддат билан ўзгаряпти, аммо бизнинг онгимиз, дунёқарашимиз жуда секинлик билан ўзгаряпти. Мени ташвишга соладиган, керак бўлса, қийнайдиган оғир муаммо ана шу.

Яширишнинг ҳожати йўқ, ҳозирги кунда биз турли қийинчиликларни бошимиздан кечиряпмиз, ҳали ечилмаган муаммоларимиз ҳам кўп. Лекин, инкор этиб бўлмайдиган бир ҳақиқат борки, агар ўзимиз жон куйдирмасак, ўзимиз ишламасак, ҳеч ким четдан келиб бизнинг ўрнимизга ишламайди, бу муаммоларни ҳал қилиб бермайди.

Бу масалаларнинг асосий ечими эса, ҳеч шубҳасиз, юртимизда бошланган ислоҳотлар ва эркинлаштириш жараёнини изчиллик билан давом эттириш ва мантиқий якунига етказишдан иборат.

Содда қилиб айтадиган бўлсак, эркинлаштириш дегани — бу қўл-оёғимизни кишан каби боғлаб турган ҳар қандай тўсиқлардан бутунлай халос бўлиш дегани. Аслида иқтисодиётга нисбатан ишлатилган бу сўз бугунги кунда суд-ҳуқуқ масаласи бўладими, давлат ва жамият қурилиши ёки фуқаролик идораларини шакллантириш бўладими, оммавий ахборот воситалари ёки инсон ҳуқуқлари бўладими, жамиятимизнинг барча соҳасига дахлдор бўлган ғоят муҳим масалага айланмоқда.

Эркинлаштириш жараёнлари, аввало, иқтисодиётда, биринчи галда, кичик бизнес ва тадбиркорлик соҳасида ижобий ўзгаришларга олиб келмоқда. Айниқса, одамларнинг ўз имкониятларини рўёбга чиқариши учун, ўз кучига, ақл-заковатига ишониб яшаши учун мустаҳкам пойдевор бўлмоқда.

Лекин савол туғилади: бугун бу жараённи янада чуқурлаштириш учун нималар тўсиқ бўлмоқда?

Очиқ айтишим керак — бунга, аввалambor, бюрократик аппарат тўсқинлик қилмоқда.

Мана, мисол учун, қишлоқ туманларидан бирида фаолият кўрсатаётган ҳокимнинг фаолиятини олайлик. Аслида бу масала ҳаммангизга тегишли. Шу ҳоким фермерлик ҳаракатини ривожлантириш, бу соҳа вакилларини қўллаб-қувватлаш, уларни ер билан, кредит ресурслари билан таъминлаш, мухтасар айтганда, фермер хўжаликларининг мустақил оёққа туриб олишига имконият яратиб бериш учун қай даражада жон куйдиради? Айтинглар, шундай шароит туғдириб бермасдан туриб, бирон-бир давлатда бу соҳа ривожланганми ўзи? Дунёда бундай тажриба йўқ.

Ҳозирги пайтда республикамизда 159 та қишлоқ тумани бор ва уларнинг ҳар бири учун фермерлик ҳаракатини ривожлантириш ҳаётнинг энг муҳим талаби бўлиб турибди. Бу соҳада олдимиздаги асосий мақсад ҳам шундан иборат. Чунки эски колхоз ва совхозларнинг даври аллақачон ўтиб бўлганидек, бугунги ширкатларнинг ҳам даври ўтиб бормоқда.

Модомики, фермерлик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг самарали усули экан, бу ҳаракатга кенг йўл очиб бериш, фермерларни мулк эгасига айлантириш, масъулиятини ошириш, ерни уларга 50-100 йиллик муддатга ижарага бериш, ҳисоб-китоб ишларини тўғри йўлга қўйиш орқали бу мақсадга эришиш мумкин.

Шуларнинг ҳаммасини инобатга оладиган бўлсак, биз фермер хўжаликларини, таъбир жоиз бўлса, бамисоли ёш боладек асраб-авайлаб тарбиялашимиз лозим. Майли, буларнинг орасида 10-15 фоиз номигагина фермерлик қиладигани ҳам бўлсин. Улар ерни олади-ю, ерёнғоқ, қовун-тарвуз экиб, уни фақат ўз манфаати учун ишлатади. Шартномага амал қилмайдиган бундай фермерларга нисбатан эса қонун асосида иш олиб бориш даркор.

Айтайлик, ер бир йил ҳосил бермаслиги мумкин. Шундай ҳолатда унинг эгасини секин чақириб, сабабини аниқлаш лозим. Агарда ижарага олинган ер икки-уч йил узлуксиз ўз харажатини оқламаса, фермер уни қайтариб топшириши керак. Буларнинг ҳаммаси қонунда акс эттирилган. Фермерликни эплолмаганлар бориб бошқа иш топсин. Нега деганда, шуни ҳам айтиш керакки, дангасалар ҳеч қачон фермер бўлолмайди.

Бугунги кунда ҳокимлар бу ўта муҳим масалага айнан мана шундай кўз билан қараши даркор. Лекин амалда нима бўляпти? Кўпчилик жойларда фермерлик ниқоби остида ерни биринчи навбатда ўз қариндош-уруғларига бериш ҳаракатлари учрамоқда. Шундай сохта "фермер"ларга сувга яқин, ҳосилдор, сифатли ерлар бериляпти. Уларга бошқа масалаларда ҳам алоҳида ғамхўрлик кўрсатиляпти. Албатта, шундан кейин адолат бузилади, шундан кейин фермерлар нафақат ҳокимга, балки давлатга ҳам ишонмай қўяди.

Хўш, бундай ҳокимларга давлат манфаатларини ҳимоя қиладиган шахс деб баҳо бериш мумкинми? Албатта, қонунни менсимасдан, ўз манфаатини устун қўядиган мансабдорларга нисбатан тегишли чораларни қўллаш — ўз йўли билан, лекин жамиятимизда илдиз отаётган бундай иллат, бундай кайфият билан биз асло муроса қилолмаймиз.

Мухтасар қилиб айтганда, биз учун устувор вазифа бўлган фермерлик ҳаракатини ҳар томонлама ривожлантириш мақсадида мунтазам иш олиб бориш, бу борада таъсирчан ва самарали механизмларни қўллаш керак. Масалан, ўтган йили қарздор бўлиб қолган фермерлардан қарзлар ундириб олинди. Чунки фермер шартнома режасини бажармасдан, давлат манфаатига беписанд қарайдиган бўлса, бу албатта яхшиликка олиб келмайди.

Афсуски, кейинги пайтларда қишлоқ хўжалиги соҳасида катта лавозимда ўтирган айрим собиқ амалдорлар ҳокимларни ёмон бир одатга ўргатиб қўйган. Яъни, "фишка" деган қонунсиз кўрсатмаларни жорий қилиб, минерал ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари учун олдиндан ҳисоб-китоб қилмасдан, бу моддий ресурсларни хўжаликларга бериб юбораверган. Ҳосил топшириш вақти келганда эса, бу йил баҳор серёғин келди, ёзда сув етишмади, ғўзани дўл ёки сел уриб кетди, деган баҳоналар рўкач қилинаверган. Ана шундай раҳбарлар ва жойлардаги ҳокимлар, кузда битта ёмғир ёғса, қанийди, деб худога ёлвориб юради, чунки номига бир томчи ёғса, ўз айбини ёпиш учун уларга баҳона топилади.

Оқибатда минерал ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари, кимёвий воситалар ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқарган, етказиб берган заводларда ишчиларга ойлик йўқ, у ёқда дебиторлик, бу ёқда кредиторлик қарзлари кўпайиб кетган.

Энг ёмони, бундай раҳбарлар йил охирида, шунча қарзни нима қилиш керак, мана шу ҳужжатга имзо чекинг, давлат шундан воз кечсин, деб келади, келаверади. Минг афсуски, бундай пайтда юқори ҳукумат мансабида ўтирган айрим шахслар бу масалада етарли даражада масъулият кўрсатмайди ва бунинг натижасида давлатга жуда катта зарар етади.

Шунинг учун ҳам мен бугун масъулиятни ошириш масаласини биринчи талаб сифатида сизларнинг олдингизга кескин қилиб қўймоқдаман.

Ҳозирги кунда республикада мингдан зиёд ширкат хўжалиги бўлса, уларнинг аксарияти қарзга ботган. Бу муаммони ечиш учун нима қилиш керак? Аввало, қарзни узиш керак. Қарзини узмаса, уларга яна бир йилга олдиндан минерал ўғит, ёнилғи, уруғлик бериш керак бўлади. Бозор иқтисодиёти талабларига зид бўлган бундай ҳолатлар учун биз одатда ана шу моддий ресурсларни ишлаб чиқарадиган ва сотадиганларни айбдор қиламиз. Лекин бу иллатнинг шунчалик томир отиб кетишига фақат шулар жавобгарми? Юқорида ўтириб, шу ишларга рухсат бераётганлар-чи?

Мана шундай номаъқул ҳолатларга бутунлай барҳам бериш учун бошқарув соҳасида, аввалambor, самарали ишлайдиган изчил система, тизимни шакллантириш керак. Ва бу тизим шундай ишлаши кераккки, **борди-ю бирор-бир мансабдор шахс давлат сиёсатидан чекиниб, қонунга хилоф ишлар билан шуғулланадиган, ўз манфаатини давлат, халқ манфаатидан устун қўядиган бўлса, у кимлиги, кимнинг қариндоши, қайси раҳбарнинг оғайниси эканидан қатъи назар, муқаррар равишда жазосини олиши шарт. Яъни, бундай жазонинг муқаррарлигини шу одамдан юқори лавозимда ўтирганлар эмас, балки тизимнинг ўзи талаб этиши зарур.**

Жамиятда ана шундай қараш, ана шундай тушунча шаклланган тақдирдагина қонунга итоат қилиб яшаш ҳаётий меъёрга айланади, қонун устуворлиги сўзда эмас, амалда таъминланади.

Шу муносабат билан мен ҳуқуқ-тартибот органлари ва олимларимиздан, қандай қилиб шундай тизимни вужудга келтириш мумкин, қандай қилсак, қонунга итоат қилмайдиганлар сўзсиз жазога тортиладиган бўлади, нима ҳисобидан аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва онгини оширишимиз керак, деб сўрамоқчиман.

Шу масала юзасидан мутасадди давлат ва ҳукумат идоралари тегишли таклифларни тайёрлаши лозим. Ушбу таклифларда бу мақсадга эришиш учун қайси қонунларни ўзгартириш, қандай янги қонунларни қабул қилиш ва уларни амалга ошириш механизмларини ишлаб чиқиш кераклиги ўз ифодасини топиши зарур.

Агар Ғарб давлатларининг биздан устунлиги нимада, деб сўраса, мен, қонун устуворлиги ва жазонинг муқаррарлигида, деб айтган бўлардим.

Бизда эса кимдир қонунни бузса, айтайлик, солиқни ўз вақтида тўламаса, кечирамиз. Боз устига, солиқчи текшириб келса, айбдор унинг чўнтагига бир нарса солса, бўлди — олам гулистон.

Мана шундай иллатга чек қўйиш учун солиқ идораларидаги раҳбарларни тумандан-туманга тез-тез алмаштириб туриш тажрибасини кенг қўллаш зарур, деб ўйлайман.

Яна бир муҳим масалага эътиборингизни қаратмоқчиман. Бу — давлат ходимларини лавозимга танлаш ва тайинлаш билан боғлиқ.

Бу ҳақда гапирганда, кўп учрайдиган нохуш бир ҳолатни таассуф билан айтишга мажбурман. Масалан, бир номзодга ишонч билдириб, уни вазирлик лавозимига қўямиз. Ярим йил-бир йил ўтгач, қани, ишларингизни бир кўрайлик, деб, у бошқараётган соҳанинг аҳволи билан қизиқсангиз, ҳар қайси бўлим ёки тармоққа, бошқарув ишига ўзининг таниш-билишлари, қариндошларини, бир пайтлар Ғаллаоролдами ёки бошқа жойдами, бирга ишлаган оғайнисини қўйган бўлиб чиқади. Яъни, маҳаллийчилик ва ошна-оғайнигарчилик касалига дучор бўлади.

Қачонки, биз кадрлар масаласининг ишимизга энг катта зиён етказадиган мана шундай салбий томонларини бартараф эта олсак, кўп муаммоларни ечишга имкон туғилади. Бизнинг асосий вазифамиз қаерда шундай касаллик пайдо бўлди, қаерда илдиз отди — шуни аниқлаб, ўз вақтида чорасини кўришдан иборат. Борди-ю касаллик кучайиб кетса, уни жарроҳлик йўли билан кесиб ташлаш, лўнда қилиб айтганда, нопок ва ноқобил кадрлардан воз кечишдан бошқа илож қолмайди. Чунки битта бемаза раҳбар нафақат ишни барбод қилиши, балки минглаб инсонларнинг ҳаётини бузиши мумкин.

Шуни таъкидлаш зарурки, давлат хизматчилари орасида коррупцияга, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш ҳолатларига қарши доимий кураш олиб борилмоқда. Қонунни бузган, жиноятга қўл урган нопок ходимларни ҳуқуқ-тартибот идоралари вақтида ушлаб, жазосини беряпти. Лекин бу масалада олиб борилаётган ишлар мутлақо етарли эмаслигини таъкидлаш жоиз.

Ҳаммангизга маълумки, бизда давлат — бош ислоҳотчи деган тамойил бор. Бугун шу иборани янгича тарзда, янгича мазмунда қўллаб айтадиган бўлсак, асосий ислоҳотчи давлат ходими бўлиши керак. **Ҳозирги кунда ислоҳотлар тақдирини, энг аввало, давлат ва ҳукумат идораларида масъул лавозимда ўтирган одамлар ҳал қилишини, бинобарин, улар шу масалага бевосита жавобгар эканини барчамиз чуқур англаб олишимиз шарт.**

Муҳтарам дўстлар!

Бугун сизлар Ўзбекистон ҳукуматининг янги аъзолари этиб тасдиқландингиз. Мен сизларни билдирилган бундай ишонч билан табриклаш билан бирга, огоҳлантириб ҳам қўймоқчиман. Буни ҳаммангиз тўғри тушунасиз, деб умид қиламан. Огоҳлантириш шундан иборатки, бу ишончни оқлай олмасдан, қандайдир лоқайд, бепарво бўлиб юриш, сезгирликни, ташаббускорликни йўқотиш сизларга ярашмаслигини, энг муҳими, мендан кетгунча — эгасига етгунча, деган касалликдан бутунлай жудо бўлиш вақти келганини эсингиздан чиқарманг.

Мен юқорида ҳукумат аъзоларининг кўпчилиги ҳақида ўз фикримни, керак бўлса, танқидий гапларни ҳам очиқ билдирдим. Шундан хулоса — гўёки ҳаётда ҳеч нарса ўзгармагандек, яна эскича ишлайвераман, деганлар қаттиқ хато қилади.

Нега деганда, бугун биз барпо этаётган янги ҳаётни — фаровон ва эркин жамиятни эскича қараш ва ёндашувлар билан қуриб бўлмайди. Сафларимизни ана шундай одамлардан ўз вақтида тозалаш, давлат аппаратининг бутун кучи, имконият ва салоҳиятини шу йўлда сафарбар этиш — бу Президент сифатида менинг асосий бурчимдир.

Бугун барчангиз янги вазифага киришар экансиз, бошиданоқ масъулиятни сезиб, масалани қаттиқ ва принципиал қўйишингиз зарур. Аввало, масалани ечиб бериш, кейин шу бўйича ижросини талаб қилиш лозим.

Айтиш мумкинки, ҳар қайси вазирлик — бу ўзига хос бир штаб.

Штаб дегани эса вазиятни чуқур ва атрофлича таҳлил этадиган, мавжуд хавф-хатарларни аниқлаб, жорий ва истиқбол режаларини тузадиган, шу мақсадда конкрет чора-тадбирларни амалга ошириш учун масъул бўлган марказдир.

Мен ҳар қайси вазирликнинг ўз ишига мана шундай қарашини талаб қиламан. Қўлингизда ишлаётганлардан қайси бири талабга жавоб бермайдиган бўлса, тегишли муддатда шу тўғрида ўз таклифларингизни билдиринг.

Мен, аввало, ташкилий ишлар, кадрлар масаласини назарда тутяпман. Қайси вазирликда ходимларни кўпайтириш, қўшимча штат бериш керак? Буни ҳам асослаб, таклифларингизни беринг. Қайси вазирликда кимни алмаштириш керак бўлса, буни ҳам сўранг. Майли, бу масалаларни ечишни мен ўзимга оламан. Чунки кўпчилигингиз кимнидир жойидан қўзғатишдан қўрқасиз. Ишга тайинласангиз, ўз номингиздан тайинлайсиз, лекин ишдан олсангиз, нима қиласиз — юқоридан, яъни Президентдан шундай буйруқ бўлди, дейсиз. Эй, ака, энди хафа бўлмайсиз, менга буюрса, ишингизни давом эттирсангиз бўларди, лекин на илож, тепадан тушган буйруқни бажариш керак, дейсиз.

Аслида, қандай раҳбар қўл остидаги кишилардан қўрқади?

Кимнингки, бир муттаҳамчилиги бўлса, тили қисиқ жойи бўлса, ўша одам қўрқади ва бундай жойда соғлом муҳит бўлмайди.

Яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтмоқчиман.

Ҳаммангизга маълумки, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузада Конституциямизга киритилган ўзгартишлар бўйича Президент зиммасидаги айрим вазифалар нафақат Сенатга, балки ҳукуматга ҳам берилгани баён этилди.

Мана шу масалаларга аниқлик киритиш учун мен 5 февраль куни бир қарорга имзо чекдим. Ана шу ҳужжатда Вазирлар Маҳкамасига юкланган қандай вазифалар Президент билан албатта келишув асосида ҳал қилиниши, қайси масалаларни ҳукумат ўзи ечиши, умуман, бу борада ишни ташкил этиш принциплари аниқ-равшан кўрсатилган.

Мисол учун, Ташқи ишлар ёки Мудофаа вазирлигининг вазифаси бўладими, хавфсизликни таъминлаш ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар фаолияти бўладими, чегараларнинг дахлсизлигини сақлаш масаласи бўладими — буларнинг барчаси ана шу қарорда аниқ ифода этилган.

Ўйлайманки, ана шу оғир ва масъулиятли вазифаларни Президент ўз зиммасига олиши зарур. Албатта, Вазирлар Маҳкамасининг ҳам бу масалаларга алоқаси бор, лекин масъулият юз фоиз Президент зиммасида бўлиши керак.

Масалан, иқтисодиётни оладиган бўлсак, катта-катта режаларни ишлаб чиқиш, мамлакат ривожининг келгуси йўналишларини, бир йиллик, уч йиллик прогнозларни белгилаш, баланслар масаласи, жумладан, олтин-валюта баланси, унинг захиралари қандай бўлиши сингари жиддий масалалар ҳам Президент билан келишилган ҳолда ҳал қилиниши мақсадга мувофиқдир.

Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси, унинг таркибий тузилмаси, департаментларининг ишини замонавий асосда, самарали ташкил этиш, ҳукумат барча бўғинларининг фаолияти бир-бири билан узвий боғланиб кетишини таъминлаш ғоят муҳим аҳамиятга эга.

Эътибор берган бўлсангиз, нима учун ҳамма масалалар, вазифалар соҳа-соҳа қилиб, яъни комплекслар бўйича бўлиб берилди? Бундан мақсад шуки, ишда, аввало, қатъий, аниқ тартиб-интизом ва албатта натижа бўлиши керак.

Бинобарин, Бош вазир ўринбосарлари ўз комплекси бўйича ишни бошқариб, жавобгарликни охиригача ўз зиммасига олиши лозим. Ҳар қайси ҳукумат аъзоси, ҳар қайси вазир ўз соҳасига масъул бўлиб, Президент олдида жавоб беради. Керак бўлса, Парламентга бориб, депутатлар олдида ҳам ҳисоб беради.

Биз юртимизда давлат ва жамият қурилиши борасида ҳеч кимдан нусха олмасдан, ўз мустақил йўлимизни танлаб, шу йўлдан изчиллик билан бормоқдамиз. **Давлат қурилиши, давлат бошқаруви, содда қилиб айтганда, давлатни идора қилишда биз, ким нима демасин, ўзимизга мос, ўзимизга хос йўлдан ҳеч қачон қайтмаймиз.** Биз бугун — орадан ўн тўрт йил ўтиб, ким бизга дўст, хайрихоҳ, ким душман эканини жуда яхши билиб олдик.

Давлат қурилиши ва бошқаруви соҳасида бугун жорий этилаётган янги ўзгаришлардан кўзланган асосий мақсад нима? Мақсад — ҳокимият барча тармоқлари, жумладан, ижро ҳокимияти бўлмиш ҳукумат фаолиятининг масъулияти ва самарасини ошириш.

Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, Президент ижро ҳокимиятининг фаолияти билан боғлиқ асосий масалалардан ҳеч қачон четда турмайди. Нега деганда, менда масъулиятни бошқаларга юклаш истаги ҳам, имконияти ҳам йўқ. Айтайлик, қайсидир вазир бирор-бир муаммони бошқаларга юклашни ўйлаши мумкин. Аммо Президент кимга юклайди? Охир-оқибатда ҳар қандай масала бўйича Бош вазир ва унинг ўринбосарларига ҳам, ҳар қайси вазирга ҳам Президент жавобгар.

Маълумки, Ўзбекистон Республикасида давлат бошқарув усули Президентлик бошқарув шаклига асосланади ва бу қоида Конституциямизда муҳрлаб қўйилган. Шунинг учун бу масалада ҳеч қандай тушунмовчилик бўлмаслиги керак.

Юқорида зикр этилган маърузада мен "бошқариладиган иқтисод" ёки "бошқариладиган демократия" деб аталмиш моделлар бизга мутлақо тўғри келмайди", деб бежиз айтганим йўқ.

Такрор айтаман, одамларимизнинг сиёсий онги ва савияси қанчалик юксалса, биз демократия йўлида қанча кўп ижобий ўзгаришларга эришсак, эркинлаштириш жараёнлари ҳам шунча тезлашади ва шу асосда Президент 90-йиллардаги мураккаб бир шароитда ўз зиммасига олишга мажбур бўлган ваколатларни тегишли тузилмаларга бериши учун имконият туғилади.

Эътибор қилган бўлсангиз, мен Россиянинг "Независимая газета"си мухбирига берган интервьюда ҳам шу ҳақда фикр юритилган. Яъни, 90-йилларда мен кўп вазифаларни, демакки, масъулият ва жавобгарликни ҳам ўзимга олишга мажбур эдим. Ўша пайтда бу ишларни ишониб топшириш учун атрофимда бошқа ҳеч ким йўқ эди. Топширсам ҳам бажармасди. Бажариш у ёқда турсин, бир кўзи билан чапга, бир кўзи билан ўнгга қарайдиган одамлар ҳам жуда кўп эди. Уларнинг аксарияти ишлаш ўрнига, айтайлик, кимнинг тарафини олиш, кимнинг орқасидан эргашиш ҳақида ўйлар эди. Шукурки, энди у кунлар ортда қолди.

Бугун биз ҳукумат ўз вазифасини тўлақонли адо этиши, таъбир жоиз бўлса, ўз аравасини ўзи тортиши учун Р.Азимовни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари лавозимига тасдиқладик. Айтмоқчиманки, Бош вазир Ш.Мирзиёевнинг юкини енгиллаштириш учун унга биринчи ўринбосар тайинланди.

Биринчи ўринбосарнинг зиммасига, аввалambor, энг мураккаб соҳалар, яъни иқтисодиёт, банк ва молия масалалари учун жавоб бериш масъулияти юкланди. Энди хусусийлаштириш ёки молия-банк соҳаси бўладими, пул муомаласини тартибга солиш ёки миллий валютамиз — сўмни мустаҳкамлаш, унинг курсини барқарор сақлаш бўладими, ана шундай муҳим ва устувор йўналишлар бўйича олиб борилаётган ишларни тўлиқ Р.Азимовдан сўраймиз.

Айни пайтда унга истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ва савдо соҳаларини бошқариш вазифаси ҳам топширилди. Бу эса бугунги кунда ушбу масалаларнинг алоҳида эътиборга лойиқ эканини кўрсатади.

Мен шу борада Молия вазирлигининг масъулияти ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Молия вазири С.Раҳимовга асосий эътироз шуки, агар сиз масалага жуда енгил қараб, ҳамма нарсага имзо чекаверадиган бўлсангиз, билиб қўйинг, янглишасиз.

Молия — бу ўзбек тилида "хазина" дегани. Хазинанинг ўзи нима? Давлатнинг хазинаси, унинг даромад ва буромадини, бугунги ва эртанги кунини белгилайдиган бойлик қаерда сақланади, ким уни ҳимоялайди? Албатта, Молия вазирлиги. Шу маънода, агар менга қолса, Молия вазирлигини Хазина вазирлиги деб атаган бўлардим.

Шунинг учун барчани огоҳлантириб қўймоқчиман: борди-ю бирон-бир ҳужжатда молия вазирининг имзоси бўлмаса, бу ҳужжат устида ишни давом эттиришнинг ҳеч қандай маъноси йўқ.

Бу масалада асло зуғум ўтказиш ва зўравонлик бўлмаслиги зарур. Олдиндан айтмоқчиман, шу залда ўтирган Бош вазир ўринбосарлари ва вазирларнинг ҳар бири ўз соҳаси манфаатини ўйлайди. Лекин давлатнинг хазинаси битта. Мен хазина деган сўзни бекорга ишлатмадим. Миллий хазина битта — фақат давлатники.

Агар қўйиб берсангиз, бир раҳбар енгил саноатни ривожлантириш учун пул керак, деб келади. Иккинчиси эса, ўзи бошқарадиган нефть ва газ соҳасига маблағ сўрайди. Ўзимизникилар етмагандек, чет элдан ҳам турли корчалонлар келади, гапни фақат шундан бошлайди.

Бир қарашда, ният яхшига ўхшайди. Масалан, хорижий молия ташкилотлари сизга 8 ёки 10 фоизли эмас, 5 фоизли кредит берамиз, дейди. Лекин, ҳисоблаб кўрсангиз, фоизининг ўзи отнинг калласидек пул бўлади. Бугун бизга кўпроқ таклиф қилинадигани — 10 фоизли кредитлардир. Бу — олган кредитни 10 йилда икки баробар қилиб қайтарасиз, дегани. Баъзи вазирлар ва уларнинг қўлида ишлайдиганлар эса кредит дегани осмондан тушади, деб ҳисоблайди шекилли, масаланинг шу томонларини ўйлаб кўрмайди. Мана, у давлатдан, бу банкдан келди, кредит бермоқчи, деб хурсанд бўлади.

Аммо улар кредитни қайтариш нима ҳисобидан бўлади, бизнинг шундай имкониятимиз борми ёки шу тариқа қарз ботқоғига ботиб қолмаймизми, деб ўйламайди. Ота-боболаримиздан қолган бир нақл борки, шуни эслаш ўринли, деб биламан. Яъни, қарз олишдан олдин узишни ўйлаш керак, деган ҳикматни ҳеч қачон эсимиздан чиқармаслигимиз лозим.

Бизнинг бугунги ҳаракатимиз шундайки, биз мавжуд имкониятлардан, яъни, валютамиз бақувват, инфляция даражаси паст бўлганидан фойдаланиб, кўпроқ одамларнинг иш ҳақини, пенсия ва нафақа пулларини ошириш ҳақида ўйлайлик. Ҳозир биз учун, аввало, шу нарса муҳим.

Бугунги кунда умумтаълим мактаблари, академик лицей ва коллежларга бюджет маблағларининг қарийб 50 фоизи сарфланяпти. Табиийки, ҳар қандай давлат ҳам бундай катта харажатларни кўтариши қийин, аммо биз, қанчалик оғир бўлмасин, бунинг учун зарур маблағ ва ресурсларни излаб топяпмиз.

Лекин, минг афсуски, бу соҳада баъзи бир хунук ишлар кўзга ташланмоқда. Мана, шунча замонавий коллежлар қурилди, лекин уларда кимлар ишлаяпти? Коллеж директорларини тасдиқлаш расман Вазирлар Маҳкамасининг ваколатига киритилган. Лекин амалда бу иш қандай йўлга қўйилган?

Янги-янги коллежлар ишга туширилди, уларда ўқиш бошланди, деган гапларни эшитяпмиз, телевизорда кўряпмиз. Хўш, уларнинг раҳбарларини қачон тасдиқлаш керак — ишга киришидан олдинми? Янги директор иш бошлашдан аввал хўжаликни қабул қилиб олиши лозимми? Ўқитувчиларни тайёрлаш керакми? Коллежларнинг моддий-техник базаси, ўқув жиҳозлари, моддий бойликлар учун кимдир жавоб бериши зурурми? Р.Қосимовнинг шу соҳа бўйича раҳбар бўлиб тайинланганига икки ойдан ошди, аммо тартиб ўрнатиш борасида ҳали-бери ҳаракати сезилмаяпти.

Биз катта-катта минбарлардан туриб, таълим ислоҳоти ҳақида кўп гапирамиз, жойларда эса, афсуски, аҳвол бошқача. Мисол учун, бир туманда коллеж қурилишига ажратилган маблағнинг 30 фоизи қўшиб ёзиш йўли билан ўзлаштириб юборилган. Қурилган коллежнинг эса усти ялтироқ, ичи қалтироқ. Мактабларнинг аҳволи ҳам бундан қолишмайди. Шу тариқа бир тўда қаллоб бу борадаги давлат сиёсатини чиппакка чиқаряпти. Туман, вилоят ҳокимларининг эса бу билан иши йўқ. Нима учун бирор киши бундай кимсаларнинг жиловини тортиб қўймайди?

Кеча Бош вазирга учта вилоятдаги коллежларнинг аҳволини ўрганиш тўғрисида топшириқ бердим. Прокуратура ҳам шу масалани текшириши керак. Ўрганинглар, лицей-коллежларда ким директор, ким ўқитувчи, у ерларда қандай ишлар бўляпти? Барчамизнинг эртанги умидимиз бўлмиш фарзандларимизнинг таълим ва тарбия олиши қандай ташкил этилган?

Бу масалада менинг фикрим шуки, Тошкент техника университети қошида коллежлар учун ўқитувчилар тайёрлайдиган қўшимча факультет ташкил этиш керак. Бу факультетни сентябрь ойини кутиб ўтирмасдан, июль ойидаёқ очиш лозим.

Бир сўз билан айтганда, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг ҳал қилувчи бўғини бўлмиш лицей ва коллежлардаги мавжуд аҳволни яхшилаш юзасидан аниқ чора-тадбирлар режасини ишлаб чиқиш, унинг ижросини таъминлашга алоҳида эътибор бериш зарур.

Ҳурматли дўстлар!

Бугунги учрашувда мен тараққиётимизнинг янги босқичида давлат ва жамият қурилиши, жумладан, ҳукумат фаолиятини ташкил этиш билан боғлиқ асосий вазифалар ҳақида тўхталиб ўтдим.

Энг муҳим масала — ижтимоий-иқтисодий ривожланиш борасида ўзимиз танлаган моделга асосланган ҳолда, халқ ҳаётини яқиндан билиб, одамларнинг ташвиш ва муаммоларини ҳар томонлама юрагимиздан ўтказиб, олдимизда турган мавжуд ғов-тўсиқларни бартараф этиш, замоннинг ўзи олдимизга қўяётган долзарб вазифаларни виждонан ва масъулият билан бажаришдан иборат.

Шу йўлда барчангизга муваффақият ва омад тилайман.

ОЛИЙ ҲАРБИЙ БИЛИМ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ

Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг халқимизнинг армияга бўлган муносабати тубдан ўзгарди, Қуролли Кучларнинг жамият ва давлат ҳаётидаги роли, ўрни ва аҳамияти ошиб борди. Қуролли Кучларимизнинг 13 йиллик айёми арафасида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қуролли Кучлар Олий Бош қўмондони И.А.Каримов Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табригида «Ҳарбий хизмат сўзда эмас, балки амалда кун сайин обрў-эътиборли касбга айланиб бормоқда», деб таъкидлаган эди.

Ижтимоий ҳаётни демократлаштириш ва бозор иқтисодиётини қуриш йўлидан бораётган суверен Ўзбекистонда ҳар бир фуқаро олдида катта имкониятлар очилган. Бугунги кунда мамлакатнинг олий ҳарбий билим юртларида энг нуфузли ва Ўзбекистонимизнинг олға боришида зарурий бўлган ҳарбий мутахассисликларни эгаллаш мумкин.

ЗАМОНАВИЙ АНДОЗАЛАРГА МОС

Республикамиз мустақилликка эришганидан сўнг Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий таълим муассасаларининг сони, Марказий Осиё минтақасида биринчи Қуролли Кучлар Академиясини ҳам қўшиб ҳисоблаганда, учтадан олтитага кўпайди. Қисқа муддатлар ичида уларда зарурий ўқув-услубий база яратилди.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига мувофиқ олий ҳарбий таълим муассасаларида олий ҳарбий таълимнинг янги давлат стандартлари ва уларга мос келадиган ўқув дастурлари ишлаб чиқилди. Курсантларни ўқитиш жараёнининг йўналиши, уларни тайёрлаш ва тарбиялаш тизими замонавий ривожланган давлатларнинг офицерлар тайёрлаш андозаларига мос келади. Юқори малакага эга бўлган, замон талабларига жавоб берувчи офицер кадрлари тайёрлаш ҳозирги ҳарбий-сиёсий вазият ва Марказий Осиё минтақасининг ўзига хос хусусиятларини чуқур тушунган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларини ислоҳ қилиш билан узвий боғлиқдир.

Курсантларда юксак маънавий-руҳий сифатлар, кенг дунёқараш, ақл-идрок, илғорлик сифатлари, ўз Ватани ва Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари билан фахрланиш ҳисси тарбияланмоқда. Ўқув-тарбия жараёнига курсантларнинг умумқўшин жангини ташкил этиш ва уни ҳар томонлама таъминлаш, унинг турли босқичларида қисм ва бўлинмаларни бошқариш, юзага келаётган вазиятга тўғри баҳо бера олиш ва янги педагогик ва ахборот технологиялари киритилмоқда.

Ҳозирги вақтда офицерлар тайёрлаш қуйидаги олий ҳарбий билим юртларида амалга оширилмоқда:

Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти;

Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти;

Самарқанд олий ҳарбий автомобиль қўмондонлик-муҳандислик билим юрти;

Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти;

Тошкент ахборот технологиялари университети қошидаги Мудофаа вазирлигининг махсус факультети.

Ҳарбий билим юртларида ўқиш учун энг яхши тайёргарликка эга бўлган, онгли равишда ҳарбий касбни танлаган фуқаролар, аввало, шартнома бўйича хизмат, муддатли хизмат ва резервдаги иқтидорли ҳарбий хизматчиларни жалб этиш мақсадида ҳарбий қисмлар, мудофаа ишлари бошқармалари, оммавий ахборот воситаларида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

ҲУЖЖАТЛАРНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ТАРТИБИ

Ўз ҳарбий-ҳисоб мутахассислиги ва хизмат муддатидан қатъи назар, 25 ёшдан ошмаган, тугалланган ўрта маълумотга эга бўлган, олий ҳарбий ўқув юртига ўқиш истаги бўлган ҳарбий хизматчи ўқишга кириш йилининг 1 апрелига қадар командир номига командирлик бўйича рапорт ёзиб топширади. Рапортга ҳарбий хизматчининг ҳарбий унвони, фамилияси, исми, отасининг исми, эгаллаган лавозими, туғилган йили ва ойи, маълумоти, кириб ўқиш истагида бўлган ҳарбий билим юртининг номи кўрсатилади. Рапортга: ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат (аттестат, диплом) нусхаси, 3 дона тасдиқланган фотосурат (бош кийимсиз, 4,5х6 см ўлчамдаги), таржимаи ҳол, тавсифнома (характеристика), хизмат карточкаси илова қилинади. 17 ёшдан 21 ёшгача бўлган фуқаро ёшлардан ўрта маълумотга эга бўлган, олий ҳарбий ўқув юртига ўқиш истаги бўлган шахслар 1 майгача бўлган муддат ичида турар жойлари бўйича туман (шаҳар) мудофаа ишлари бўлимларига ариза ёзадилар.

Аризада фамилия, исм, отасининг исми, туғилган йил ва ой, турар жой манзили, абитуриент кириб ўқиш истагида бўлган ҳарбий ўқув юртининг номи кўрсатилади. Аризага: таржимаи ҳол, иш ёки ўқиш жойидан (ишламайдиганлар учун маҳалла қўмитасидан) тавсифнома (характеристика), ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат нусхаси (ўрта мактаблар ўқувчилари – ўтган уч чорак учун ўзлаштириш табели нусхаси), 3 дона тасдиқланган 4,5х6 см ўлчамдаги ва 4 дона 3х4 см ўлчамдаги (бош кийимсиз) тасдиқланган фотосуратлар, турар жойидан маълумотнома, оила таркиби тўғрисида маълумотнома, ота-оналарнинг иш жойидан маълумотнома (ишламайдиганлар учун – маҳалла қўмитасидан маълумотнома) илова қилинади.

Абитуриентнинг шахсий варақасини расмийлаштиришда номзодни ўрганиш варақаси, касбий (профессионал) танлов картаси, режим объектларида ишлаш ҳуқуқига эга эканлиги тўғрисида маълумотнома ва анкета тўлдирилади.

Юқорида кўрсатилган барча ҳужжатлар вилоят мудофаа ишлари бошқармасига топширилади. Вилоят мудофаа ишлари бошқармасининг қарори протокол билан расмийлаштирилади ва 10 кунлик муддат ичида номзодларга эълон қилинади.

Паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий ҳисобда турганликни ифодаловчи гувоҳнома, ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг (аттестат, диплом) асли, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, озиқ-овқат аттестати абитуриент томонидан ҳарбий ўқув юрти қабул ҳайъатига (комиссиясига) у ерга етиб келганидан сўнг тақдим этилади. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий ўқув юртларига ҳужжатларни қабул қилиш ўқишга кириш йилининг 10 июнигача амалга оширилади.

БИЛИМ ЮРТИДА СИЗНИ КУТИШМОҚДА!

Ҳарбий билим юртига кириш учун барча зарур ҳужжатларни тўғри ва ўз вақтида расмийлаштирган ёшлар танланган олий ҳарбий ўқув юртига қандай бориш тўғрисида хавотирланмасликлари мумкин. Шу даврдан бошлаб барча сарф-харажатларни давлат ўз бўйнига олади. Билим юртида касбий (профессионал) танлов ва тест синовларини топшириш учун номзодларни чақириш вилоят мудофаа ишлари бошқармалари ва ҳарбий қисмлар командирлари томонидан амалга оширилади.

Билим юртигача етиб бориш мудофаа ишлари бўлимлари, ҳарбий қисмлар командирлари томонидан бериладиган йўл ҳужжатлари бўйича бепул амалга оширилади.

Билим юртига етиб келган номзодлар уч марталик бепул овқат ва ётоқхона билан таъминланадилар. Билим юртига келган биринчи кунларданоқ абитуриентлар курсантларнинг ҳаёти ва турмуш шароити билан тўла маънода танишиш имконига эга бўладилар. Қўмондонлик уларга тест синовларидан ўтишга тайёргарлик кўриш учун энг қулай шароитларни яратиб беради. Тўлақонли овқатланиш, ўқиш учун ҳам, дам олиш учун ҳам етарли вақтни кўзда тутувчи кун тартиби, командирларнинг доимий эътибор ва ғамхўрлиги имтиҳонларга ҳар томонлама тайёрланиш имконини беради. Тажрибали ўқитувчилар раҳбарлиги остида абитуриентлар билимларидаги камчиликларни тўлдириш, мактаб, лицей ёки коллежда ўтилганларни такрорлаш имконига эга бўладилар. Одатда, айнан шу босқичдаёқ бўлажак курсантлар ўзларининг энг яхши сифатлари билан биргаликда камчиликларини ҳам намоён этишади. Интизомли, мақсадга интилувчан, тиришқоқ ёшлар ҳеч қачон умумий сафда эътиборга тушмасдан қолмайдилар, уларга биринчи навбатда абитуриентлар билан ишловчи қабул ҳайъати (комиссияси) аъзолари эътибор қаратишади.

КАСБИЙ-РУҲИЙ ТАНЛОВ

Касбий-руҳий танловнинг асосий мақсади абитуриентларнинг танланган мутахассислик бўйича ўқиш ва келажакда хизмат қилиш имкониятларини белгилаб берувчи маънавий-руҳий чидамлилиги, жисмоний тайёргарлигини аниқлашдан иборатдир. Саволлар ва топшириқлар мазмуни ўрта ва ўрта махсус ўқув юртлари дастурларига қатъий мос келади. Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий билим юртларида абитуриентларнинг касбий-руҳий танлови Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Академиясининг Касбий-руҳий танлов маркази томонидан олий ҳарбий билим юртларининг касбий-руҳий танлов гуруҳлари билан ҳамкорликда ўтказилади. У икки босқичда ўтказилади: абитуриентларнинг жисмоний қобилиятларини баҳолаш ва уларнинг касбий-руҳий ярокдилигини аниқлаш.

Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти

Ушбу билим юртининг асосий вазифаси қўл остидаги бўлинмаларга муваффақиятли раҳбарлик қилишга қодир бўлган, ташкилотчилик ва бошқарув фаолияти кўникмаларини мустаҳкам эгаллаган, Ўзбекистоннинг мустақиллик ғояларига содиқ, кенг дунёқараш; ақл-идрок, зарурий етакчилик сифатларига, ўз Ватани ва мамлакат Қуролли Кучлари билан фахрланиш ҳиссига эга бўлган офицерларни тайёрлашдан иборатдир.

Курсантларни сифатли ўқитиш учун ТОУҚБЮда 12 та кафедра, 8 та лекция ва 46 та махсус синфлар, компьютер ва Интернет-синфлари, консорциум-синфлар ташкил этилган. Дала базаси таркибига қўшинлар отиш майдони, жанговар машиналардан отиш учун директрисалар, тактик майдонлар ва гусеницали ҳамда ғилдиракли техникани ҳайдаш учун трассалар киради. Билим юртининг спорт базаси – Қуролли Кучларимиздаги энг яхшилардан бири: усти ёпиқ спорт комплекси, сузиш ҳавзаси (бассейн), стадион, тўсиқлар чизиқлари (полоса), тоғ ва гимнастик шаҳарчалар.

Билим юрти:

-мотоўқчи ва чегара қўшинлари бўлинмалари командирлари;

-разведкачи бўлинмалар командирлари;

-мотоўқчи ва чегара қўшинлари бўлинмалари командирларининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарларини тайёрлайди.

ТОУҚБЮ битирувчилари, шунингдек, автобронетанк техникасидан фойдаланиш бўйича муҳандис фуқаролик мутахассислигини ҳам эгаллайдилар.

Билим юрти манзили: 700052, Тошкент шаҳри, Паркент кўчаси, 2-уй.

Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти

Ушбу билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича офицерлар тайёрлайди:

-танк қўшинлари командирлари;

-танк қўшинлари муҳандислик ишлари мутахассис-офицерлари;

-ҳаво десанти қўшинлари командирлари;

-ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари командирлари;

-ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари муҳандислик ишлари мутахассис-офицерлари.

Малакали офицер-мутахассисларни тайёрлаш учун билим юртида қуйидаги кафедралар фаолият кўрсатмоқда:

-тактика;

-қурол-яроғ ва отиш;

-қуруқликдаги қўшинларни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилиш;

-қурол-яроғ ва техника тузилиши ҳамда улардан фойдаланиш;

-ижтимоий фанлар;

-жисмоний тарбия ва спорт;

-умумтаълим фанлари;

-умумтехника фанлари;

-чет тиллар.

1992 йилдан бошлаб ЧОТҚМБЮ курсантлари кўплаб халқаро тинчликпарварлик машқларида иштирок этдилар, ўқув-жанговар вазифаларни бажаришда ўзларини ҳар томонлама кўрсатдилар. Сержант Н.Пўлатов, курсантлар И.Нишонов ва Ф.Қаҳҳоровлар ўқиш даврида «Жасорат» медали билан тақдирландилар, курсант Д.Елисеев эса муддатдан илгари офицерлик унвонига сазовор бўлди.

Билим юрти манзили: 702100, Тошкент вилояти, Чирчиқ шаҳри – 15, А.Темур кўчаси.

Самарқанд олий ҳарбий автомобиль қўмондонлик-муҳандислик билим юрти

Ушбу билим юртида қуйидаги мутахассисликлар бўйича офицерлар тайёрланади:

-автомобиль бўлинмалари командирлари;

-снайпер-муҳандислик бўлинмалари командирлари;

-химиявий бўлинмалар командирлари;

-артиллерия бўлинмалари командирлари;

-фронторти таъминоти бўйича офицер-мутахассислар;

-ракета-артиллерия қуроллари ва ўқ-дорилар бўйича офицер-мутахассислар.

СОҲАҚМБЮда 15 та кафедра (шу жумладан 12 та ҳарбий кафедра), артиллерия факультети фаолият кўрсатмоқда. СОҲАҚМБЮ замонавий ўқув-моддий базага эга бўлиб, унга 11 та лекция, 61 та махсус синфлар ва 24 та лаборатория киради. Ўқитувчилардан 19 нафари фан номзоди илмий унвонига эга.

Ҳарбий хизматчиларнинг ҳаёти ва турмушини, маданий ҳордиқ чиқаришини сифатли уюштириш учун билим юртида кўплаб ишлар амалга оширилмоқда. Самарқанд шаҳрининг тарихий жойлари бўйлаб экскурсиялар, концертлар, «Қувноқ билимдонлар баҳси» ўйинлари ташкил этилмоқда. Билим юрти маҳаллий ҳокимият органлари, вилоят ижодий жамоалари, маҳалла қўмиталари билан мустаҳкам алоқалар ўрнатган бўлиб, бу бўлажак тарбиячи-офицерларга ўз фаолиятларини ўзбек халқининг бой анъаналари асосида олиб боришлари учун имконият яратади.

Билим юрти манзили: Самарқанд шаҳри, Спитамен проспекти, 16-уй.

Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти

Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримов ташаббуси билан 1994 йилнинг 18 мартида ташкил этилган.

Ушбу билим юрти олий ҳарбий таълим муассасаси бўлиб, у Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий ҳаво кучлари учун ҳарбий таълимнинг тўрт йўналиши бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди:

-самолёт ва вертолётларнинг учувчи-муҳандислари;

-учиш аппаратлари ва двигателларидан фойдаланиш;

-учиш аппаратининг авиацион ва радиоэлектрон жиҳозларидан фойдаланиш;

-учиш аппаратларининг авиацион қуролларидан фойдаланиш.

Жиззах олий ҳарбий авиация билим юртида қуйидаги кафедралар фаолият кўрсатмоқда:

-ижтимоий фанлар;

-чет тиллар;

-авиация тактикаси;

-умумтехника фанлари;

-ахборот технологиялари;

-табиий фанлар;

-вертолётни бошқариш;

-аэродинамика ва учиш динамикаси;

-авиацион ва радиоэлектрон жиҳозлар;

-авиацион қуроллар;

-жисмоний тарбия ва спорт;

-учиш аппаратлари ва двигателлар тузилиши.

Билим юртида курсантларнинг самарали учиш амалиётидан ўтишлари, Ҳарбий Ҳаво Кучлари, мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти аэродромларида ва авиацияни таъмирлаш корхоналари базасида амалиёт ўташлари учун барча шароитлар яратилган.

Билим юрти манзили: 708014, Жиззах шаҳри, Х.Носиров кўчаси, 3-уй.

Тошкент ахборот технологиялари университети қошидаги Мудофаа вазирлигининг махсус факультети

Ушбу махсус факультет Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонига биноан 1993 йилнинг февралида ташкил этилган. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий ўқув муассасаси бўлган ушбу махсус факультетда қуйидаги мутахассисликлар бўйича Қуролли Кучларимизга офицер кадрлар тайёрланади:

-радио ва коинот алоқаси муҳандиси;

-симли, радиорелей ва тропосфера алоқаси муҳандиси;

-электр симли алоқа воситалари ва автоматлаштирилган бошқарув тизими муҳандислари;

-радио ва радиотехника разведкачилари ва радиоэлектрон кураш муҳандислари;

-зенит-ракета қўшинлари бўлинмалари офицерлари;

-радиотехник қўшинлар бўлинмалари офицерлари;

-ахборот хавфсизлиги хизмати офицерлари.

Махсус факультетга ўқишга кирган ёшлар дастлабки икки йил мобайнида талаба ҳисобланади. Учинчи курсдан бошлаб, Ҳарбий қасамёд қабул қилгандан сўнг, уларга ҳарбий таълим муассасаси курсанти мақоми берилади ва улар белгиланган таъминотнинг барча турлари билан таъминланадилар.

Махсус факультет манзили: 700099, Тошкент шаҳри, А.Темур кўчаси, 118-уй.

ЖИСМОНИЙ ҚОБИЛИЯТЛАРНИ БАҲОЛАШ

Жисмоний қобилиятларни баҳолаш қуйидаги параметрлар бўйича аниқланади:

-куч (турникда тортилиш);

-чидамлилик (3 км.га кросс);

-тезлик (100 м.га чопиш).

Жисмоний тайёргарлик бўйича имтиҳонлар топшириш нормативлари:

3000 метрга чопиш:

«аъло» - 12 минут;

«яхши» - 12 минут 45 секунд;

«қониқарли» - 13 минут 30 секунд.

100 метрга чопиш:

«аъло» - 13,8 секунд;

«яхши» - 14,4 секунд;

«қониқарли» - 14,8 секунд.

Турникда тортилиш:

«аъло» - 13 марта;

«яхши» - 11 марта;

«қониқарли» - 9 марта.

Ҳар бир тур бўйича жисмоний қобилиятларни баҳолаш балларга ўтказилади:

«аъло» - 8,7 балл;

«яхши» - 6,5 балл;

«қониқарли» - 4,4 балл.

Биринчи босқичда абитуриент 0 дан 26,1 баллгача тўплаши мумкин. Ҳисоб варағига (ведомость) умумий баҳо ва олинган баллар миқдори қўйилади.

8,8 баллдан кам балл олган абитуриент касбий-руҳий танловнинг иккинчи босқичига қўйилмайди ва орқага қайтариб юборилади (давлат ҳисобидан):

-ҳарбий хизматчилар – аввалги хизмат жойларига;

-фуқаролар орасидан бўлган шахслар – яшаш жойлари бўйича туман (шаҳар) мудофаа ишлари бўлимларига.

МАЪНАВИЙ-РУҲИЙ ЧИДАМЛИЛИКНИ АНИҚЛАШ

Касбий-руҳий танлов маънавий-руҳий жиҳатдан чидамсиз бўлган абитуриентларни аниқлаш мақсадида ўтказилади. Бунинг учун Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлар Академиясининг Касбий-руҳий танлов маркази томонидан номзодларнинг шахсий-руҳий сифатларини аниқлаш имконини берувчи услублар ва тестлар ишлаб чиқилади. Тест синовлари ўтказиш ўзларининг ижтимоий-руҳий ва руҳий-физиологик сифатлари бўйича олий ҳарбий ўқув юртларида ўқишга энг лойиқ бўлган ва кейинчалик ўз касбий вазифаларини самарали бажара оладиган шахсларни аниқлаб олишга йўналтирилган. Тест синовлари Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлар Академиясининг Касбий-руҳий танлов маркази томонидан олий ҳарбий ўқув юртларининг касбий-руҳий танлов гуруҳлари билан ҳамкорликда ёзма равишда ўтказилади.

Тестларни текшириш натижаларга кўра, абитуриент 0 дан 130 баллгача тўплаши мумкин. 43,3 баллдан кам бўлмаган миқдорда балл тўплаган абитуриент (бу тўплаш мумкин бўлган 130 баллнинг 33,3 фоизини ташкил этади) Давлат тест синовларига кириш ҳуқуқига эга бўлади. Қолганлар белгиланган тартибда жойларга қайтарилиб юборилади.

ТЕСТ СИНОВЛАРИНИ ЎТКАЗИШ

Тест синовлари Мудофаа вазирлигининг барча олий ҳарбий ўқув юртларида 1 август куни ўтказилади. Уларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қошидаги Давлат тест маркази ўтказади. Тест синовлари уч тилда: ўзбек, рус ва қорақалпоқ тилларида ўтказилади.

Тест ўтказиш бўйича фанлар блоки қуйидаги фанлар бўйича шаклланади:

-математика — ҳар бир тўғри жавоб учун 3,1 балл;

-физика — ҳар бир тўғри жавоб учун 2,1 балл;

-она тили ва адабиёт — ҳар бир тўғри жавоб учун 1,1 балл.

Ҳар бир фан блокига 36 та топшириқ киритилган. Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий ўқув юртларига кириш учун тест синовларини топширишда вақт нормативи 3 соат қилиб белгиланган.

Тест синовлари бошланишидан олдин 30 минут доирасида инструктаж ўтказилади, бу вақт тест синовини ўтказиш учун белгиланган вақт нормативига кирмайди. Жавоблар варақасини тўлдиришга тест ўтказиш учун белгиланган вақтдан ташқари 20 минут ажратилади. Жавоблар варақаси абитуриент томонидан кўк рангли ручка билан тўлдирилади. Жавоблар варақасининг тўғри тўлдирилишига шахсан абитуриентнинг ўзи жавобгардир. Жойларда тест синовларини ташкил этиш ва ўтказиш масъулияти Давлат тест маркази вакиллари ва ҳокимиятлар томонидан тайинланадиган аудиториялар раҳбарлари зиммасига юклатилади.

Тест синовларига белгиланган вақтда етиб келмаган абитуриентлар учун қўшимча тест синовлари ўтказилмайди.

ЎҚИШГА КИРИШДАГИ ИМТИЁЗЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 5 февралдаги «Ўзбекистон ўқувчи ёшларини рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармонига биноан, мактаб ўқувчилари ва халқаро ҳамда республика олимпиадалари ғолиблари бўлган ўқувчиларни рағбатлантириш тартиби тўғрисидаги Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 25 мартдаги 157-сонли Қарори асосида Халқ таълими вазирлиги томонидан ўтказилган халқаро олимпиадалар ғолиблари бўлган ва тегишли гувоҳномаларга эга бўлганлар Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий ўқув юртларига қабул ҳайъати қарорига кўра танлов (конкурс)дан ташқари, касбий-руҳий танлов талабларига мос келган тақдирда, тест синовларисиз қабул қилинади. (Математика бўйича ғолиблар: автоматлаштириш ва бошқарув, техника воситаларидан фойдаланиш мутахассисликларига; математика, информатика ва ЭҲМ, физика бўйича ғолиблар: радиотехника, авиацион ва космик техникадан фойдаланиш, қурилиш ва коммуникация мутахассисликларига).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 22 майдаги 227-сонли «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг оддий аскарлар ва сержантлар таркибида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида»ги Қарорига асосан бир йилдан кам бўлмаган муддатда ҳарбий хизматни ўтаган ва ҳарбий қисмлар командирларининг тавсияномаларига эга бўлган абитуриент – муддатли хизмат ҳарбий хизматчиларига тест синовларида тўпланиши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 20 фоизи миқдорида қўшимча имтиёз берилади.

2004 йил 12 апрелдаги «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сержантларининг мақоми тўғрисидаги Қоида»га биноан 5 йил давомида сержантлар таркиби лавозимларида бенуқсон хизмат қилган ҳарбий хизматчиларга ҳам худди шундай имтиёз берилган. «Энг илғор сержант» танловининг республика босқичи ғолиблари олий ҳарбий ўқув юртларига танлов (конкурс)дан ташқари қабул қилиниш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ҳарбий-касбий йўналишдаги лицейлар битирувчиларига Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий билим юртларига ўқишга киришда тўпланиши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 5 фоизи миқдорида қўшимча имтиёз берилади.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

Абитуриентларни билим юртига қабул қилиш ва уларни мутахассисликлар бўйича тақсимлаш тўғрисидаги қарор билим юрти қабул ҳайъати томонидан Мудофаа вазирлигининг олий ҳарбий ўқув юртларини комплектлаштириш режасига мувофиқ амалга оширилади.

Қабул ҳайъатининг хулосаси тест синовлари натижаларига кўра ҳар бир абитуриент томонидан тўпланган баллар миқдорига асосланади.

Тест синовлари натижасида абитуриентлар томонидан бир хил баллар тўпланган ҳолатда, билим юртига касбий-руҳий танлов натижаларига кўра кўпроқ балл тўплаган абитуриент қабул қилинади.

АГАР СИЗ НОРОЗИ БЎЛСАНГИЗ

Билим юртига қабул қилинмаган барча абитуриентлар давлат ҳисобидан яшаш жойлари ёки хизмат қилаётган жойларига қайтадилар. Одатда, уларнинг кўпчилиги кейинчалик ҳам ҳарбий билим юртига кириш учун уринишларини давом эттирадилар ва, агарда ўз мақсадлари сари Қуролли Кучлар сафларида хизмат қилиш ва шу орқали яхши ҳарбий ва ҳаётий тажриба ҳамда тегишли имтиёзларни тўплаган ҳолда борсалар, албатта, муваффақиятга эришадилар.

Олий ҳарбий билим юртига кириш танлови натижаларидан норози бўлганлар ҳар бир олий ҳарбий билим юртида ўқишга қабул қилиш даврида ташкил этиладиган аппеляция ҳайъатига мурожаат қилишлари мумкин.

Масалан, касбий-руҳий танлов якунлари биринчи ва иккинчи босқичда йиғилган умумий баллар миқдори кўринишида касбий-руҳий танлов бланкига киритилади. Бу ҳужжат Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлар Академиясининг Касбий-руҳий танлов маркази мутахассиси ва олий ҳарбий билим юрти касбий-руҳий танлов гуруҳи бошлиғи томонидан имзоланади. Касбий-руҳий танлов бланклари қатъий ҳисобот ҳужжати ҳисобланади ва билим юртида сақланади. Бу исталган вақтда абитуриент ёки унинг ота-онаси даъвосини кўриб чиқиш имконини беради.

БУГУН КУРСАНТ – ЭРТАГА ОФИЦЕР

Билим юртига ўқишга қабул қилинган номзодлар ҳақиқий ҳарбий хизматда ҳисобланадилар ва давлат томонидан тўлиқ таъминланадилар.

Ўқиш муддати танланган мутахассисликка кўра 4 йилдан 5 йилгача.

Ўқиш даврида курсантларга ҳар йили қишки сессиядан сўнг 2 ҳафталик таътил ва ўқув йили тугагандан сўнг бир ойлик таътил (отпуск) берилади ва Ўзбекистон Республикасининг барча ҳудуди бўйлаб таътилни ўтказиш жойига бориш ва қайтиш бепул бўлиши таъминланади.

Аълочи курсантлар ойлик пул таъминотига 50 фоиз, аъло ва яхши баҳоларга ўқиганлар – 25 фоиз миқдорида қўшимча пул оладилар.

Ўқишнинг тўлиқ курсидан ўтган ва Давлат имтиҳонларини муваффақиятли топширган курсантларга «лейтенант» офицерлик унвони ҳамда тегишли мутахассислик бўйича олий маълумот ҳақида диплом берилади.

ТАДБИР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Подполковник Абдукарим Ғафуржонов етакчилик қилаётган ўқув комбинати шинамгина кутубхонага эга. Кутубхонанинг ҳарбийлар маънавиятини юксалтиришдаги беқиёс аҳамияти эътиборга олиниб, зиёхона янгидан янги адабиётлар билан бойитиб борилмоқда. Ҳар битта янги асарнинг кутубхона фондидан жой олиши шунчаки расмиятчилик бўлмай, энг аввало посбонлар ўртасида тарғиб қилинади, асар юзасидан билдирилган фикр-мулоҳазалар тингланади.

Бу ерда турли-туман маданий-маърифий тадбирлар амалга оширилади. Яқинда халқимизнинг икки буюк донишманд фарзанди, улуғ шоирлар, давлат арбоблари Алишер Навоий ҳамда Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудларига бағишланган кеча ўтказилди.

Тадбирда сўз олган тарбиявий ишлар бўйича бошлиқ ўринбосари майор Баҳром Аширов икки буюк шахснинг улкан маънавий мероси ҳамда шоҳ ва давлат арбоби сифатида олиб борган ишлари ҳақида йиғилганларга атрофлича тушунтириш берди.

Кечада Ўзбекистон халқ шоири Нормурод Нарзуллаевнинг иштирок этиши тадбирнинг янада файзли ўтишига сабаб бўлди. Посбонларимиз шеъриятни нақадар қадрлаб, севишлари кечада ўз аксини топди. Оддий аскарлар Тўлқин Тожиев, Анвар Қодиров, Ойбек Ибрагимов, Улуғбек Йигиталиевлар икки буюк шоирнинг ғазалларини ёддан ўқишиб, йиғилганларни хушнуд этишди.

Икки улкан тарихий шахс ижоди ва ҳаётига оид турли саволларга шоир Нормурод Нарзуллаев жавоб қайтарди. Шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Қобилжон Азизовнинг қуйидаги:

Икки буюк шоир, икки мусофир,
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур.
Сизни ўйлантирмасму бу жумбоқ, бу сир,
Навоий Ҳиротда, Қобулда Бобур?

саволига шоир мамлакатимиз раҳбарияти томонидан амалга оширилган ва оширилаётган эзгу ишлар ҳақида кенг, атрофлича жавоб қилди.

Ўзига хос шеърият байрамига айланган тадбирда шоир Нормурод Нарзуллаев Алишер Навоий ва Заҳириддин Муҳаммад Бобурга бағишланган ҳамда бошқа мавзудаги шеърларидан ўқиб, посбонларга яхши кайфият улашди.

Бир сўз билан айтганда тадбир сермазмун, қизиқарли ва узоқ вақт посбонларимизнинг ёдида қоладиган бўлди.

Тўйчи ПИРИМОВ,
Қисм кутубхонаси мудири.

ЁДГОР ҲАРБИЙЧА КЛИП ИШЛАМОҚЧИ

24 йил муқаддам. Айни ёзнинг жазирама кунлари эди. Мирзажоновлар оиласи оила бошлиғи Усмон аканинг таклифи билан дам олиш куни боҳаво масканлардан бири бўлган Арслонободда ҳордиқ чиқаришга қарор қилдилар.

Кўнгилли ҳордиқ чиқаришган оила аъзолари енгил машинага ўтириб, кўтаринки кайфиятда Андижонга йўл олишди. Қорасувга етиб келганда нимадир бўлди-ю, Усмон ака бошқариб келаётган рул ўзига бўйсунмай, йўл чеккасидаги бетонга зарб билан урилди. Машина айланиши натижасида олдинги эшиклар очилиб, Усмон ака ва унинг тўнғич ўғли 15 ёшли Акмал асфальтга йиқилди. Орқа ўриндиқда ўтирган оила бекаси Патила ая ҳамда кичкинтой Шоҳидахон қаттиқ жароҳат олмасалар-да, кучли чайқалиш ва қўрқув натижасида ҳушидан кетди. Патила ая ўшанда 3 ойлик ҳомиладор эди…

Усмон ака ва Акмал реанимация бўлимида ўзига келолмай, жон таслим қилдилар. Патила ая ҳушига келганда ёлғиз қизи билан бўзлаб қолганини эшитиб анча пайт ўзига келолмай юрди. Орадан олти ой ўтиб, чақалоқ туғилди. Патила ая унга жуфти ҳалолидан қолган ёдгоргинаси учун Ёдгор дея исм қўйди.

Ёдгор қўшиқчилик оламига кириб келганига ҳали кўп бўлмаса-да, ўзининг «Абадий муҳаббат» мавзусидаги хонишлари билан ёшлар қалбини забт этишга улгурди.

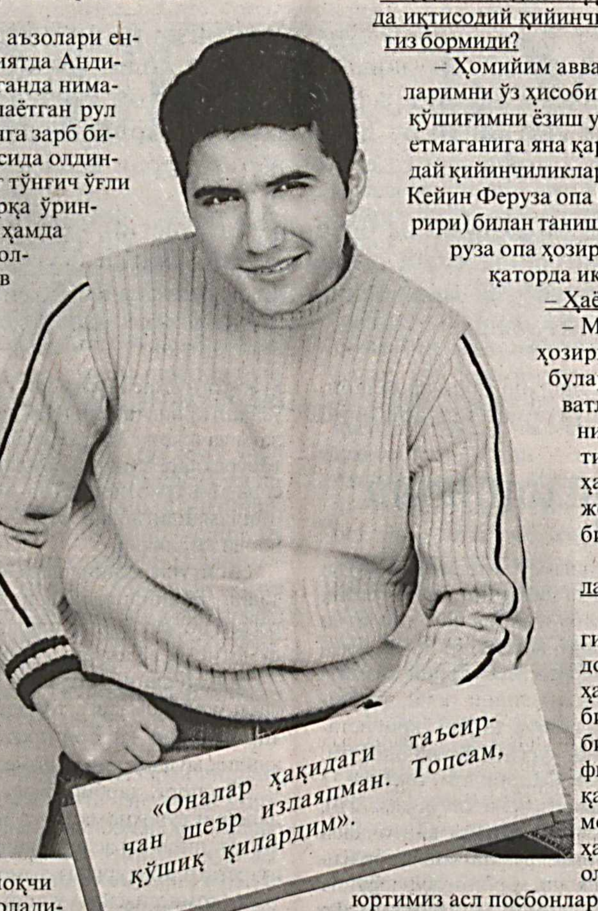

– Ёдгор, сизнинг ҳозирги Ёдгор Мирзажонов даражасига етишингизда онангизнинг ўрни ниҳоятда катта экан. Лекин қўшиқларингиз ичида меҳридарё оналарга бағишлаб айтилганлари бирорта ҳам йўқ?..

– Тўғри айтдингиз. Мен қўшиқларимнинг барчасини севги ҳақида куйлаганман. Она ҳақида ҳам қўшиқ айтмоқчи эдим. Аммо менинг қалбимни ларзага соладиган ҳали бирорта шеър матнини учратмадим. Шундай таъсирчан шеърни излаяпман, уни топган заҳоти мен учун қадрли бўлган онажонимга бағишлаб куйламоқчиман.

– Оддий оиладан чиққан экансиз, биринчи қўшиғингизни ёзишда иқтисодий қийинчиликлар бўлмаганми? Ёки ҳомийларингиз бормиди?

– Ҳомийим аввал ҳам бўлмаган, ҳозир ҳам йўқ. Қўшиқларимни ўз ҳисобимдан ёздираман. Илк «Гўзалим» номли қўшиғимни ёзиш учун уйдаги бор пулларни ишлатганмиз, етмаганига яна қариндошларим ёрдам қилган. Мана шундай қийинчиликлар билан биринчи қўшиғимни яратганман. Кейин Феруза опа Нодирова («Ҳумо» газетаси бош муҳаррири) билан танишиб, ишларим олдинга силжиб кетди. Феруза опа ҳозир менинг продюсерим бўлиши билан бир қаторда иккинчи онам ҳамдир.

– Ҳаётда нимадан қўрқасиз?

– Мухлислар эътиборидан қолишдан. Мен ҳозиргача қандай мавқега эришган бўлсам, буларнинг барчаси мухлислар қўллаб-қувватлашлари туфайлидир. Мен мухлисларимни жуда кучли ҳурмат қилиб, улар учун тинимсиз ижод қиламан. Ўз ўрнида улар ҳам менга далда бўлади. Яқинда андижонлик бир мухлисимдан 20 метр қоғозга битилган улкан мактуб олдим.

– Ҳарбий мухлисларга қандай тилакларингиз бор?

– Юртнинг ҳақиқий жасур ўғлонларигина ҳарбий бўла олади. Уларга тилагим доимо саломат бўлишсин. Ўзим муддатли ҳарбий хизматга бормаганман. Лекин ҳарбийлар ҳаётини жуда яхши биламан. Ҳарбийларимиз қанчалик ўз касбига содиқ, фидойи бўлсалар, юртимиз сарҳадлари шу қадар мустаҳкам бўлади. Келгуси ижодим мобайнида ҳарбийларимизнинг мардона ҳаёти акс эттирилган видеоклип суратга олишни ҳам режалаштирганман. Бу менинг юртимиз асл посбонларига ҳақиқий совғам бўлади.

Комилжон ҲАСАНОВ, «Ватанпарвар» мухбири.

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

ҚЎЙ. Мулоқотга киришимлилик ва хушмуомалалик сизга зарур касбий алоқалар ўрнатиш, қўшимча даромад манбаларини топишда ёрдам беради. Барча ғояларингиз тушуниш билан кутиб олинмаса-да, умуман олганда сизни муваффақият кутади. Эски дўстлар билан қимматли муносабатларни асранг. Сароб ортидан қувламанг, яхшиси ўзингиз ва атрофдагиларни ниятлар софлигига ишонч билан таъминлашга ҳаракат қилинг.

БУЗОҚ. Кўзланган ишларни якунлаб олишга шошилинг, бой берилган вақтнинг ўрнини қоплаш қийин бўлишини ёдда тутинг. Рул бошқаришда ва музокаралар вақтида хотиржамликни сақланг. Ўта ишонувчан бўлманг – сирли мақсадларда сиздан фойдаланишга ҳаракат қилишлари мумкин. Сабртоқат ва совуққонлик можароли вазиятлардан четда бўлиш имконини беради. Сафдошлар билан бамаслаҳат иш тутинг.

ЭГИЗАКЛАР. Тақдир сизга ўз ижодий салоҳиятингизни намоён этиш учун ажойиб имконият туҳфа қилади. Сешанбада сиз йўқолган маълумотнома ёки бошқа ҳужжатларни кутилмаганда топиб олишингиз мумкин. Танишларнинг усталик билан қилган таклифларига ён берманг – улар сизга қувонч келтирмайди. Шанбада сиз куч-қувватга тўла бўласиз, иложи борича кўпроқ ишларни бажариб олишга ҳаракат қилинг. Яқинларингизга кўпроқ эътибор қаратинг.

ҚИСҚИЧБАҚА. Бу ҳафтада сизда лавозим бўйича кўтарилиш имкони пайдо бўлади. Касбдошлар билан ҳамкорликда бажариладиган ишдан бош тортманг, чунки у сизга яхшигина фойда келтиради. Сешанбада одамлар билан камроқ мулоқотда бўлишга ҳаракат қилинг, акс ҳолда келишмовчилик чиқиши мумкин. Кўп хаёл сураверманг – сизнинг ҳаракатларингиз қисқа, аниқ ва самарали бўлиши лозим.

АРСЛОН. Юзага келган вазиятда тўғри йўл танлаб олиш учун бироз вақт сарфлашга тўғри келади. Ҳар бир сўзингизни ўйлаб гапиринг, командирлар ва сафдошларга бажариб бўлмайдиган ваъдаларни берманг. Хушмуомалалик ва одоб сизни жамоадаги кераксиз гап-сўзлардан халос этади ва руҳий ором беради. Кўпдан бери ҳал қилинмай келаётган ишлар шанбада осон ва тез амалга ошади.

ПАРИЗОД. Ўз фаолиятингизга баҳо бериш учун яхши имконият пайдо бўлади, ҳатто ғаразгўйлар ҳам сизнинг ишбилармонлик сифатларингизни қайд этишади. Ўз сезгингизга ишончингиз эзгу ниятларингизни ҳаётга татбиқ этишда ёрдам беради. Мақсадга эришиш учун баъзи фикрлардан воз кечишга тўғри келади, ишни бошлашдан аввал бунга руҳан тайёрлигингиз борасида яхшилаб ўйлаб кўринг.

ТАРОЗУ. Бу ҳафтада сиз куч-қувватга тўла ва янги саргузаштларга тайёр бўласиз, аммо шуни унутмангки, сизнинг эркинлигингиз бошқаларга зарар етказмаслиги лозим. Чоршанбада гап-сўзларингизда эҳтиёткор бўлинг – вазият ривожи бир оғиз сўзингизга боғлиқ бўлади. Жума – хизматда ҳар қандай ташаббус учун қулай кун, фаоллик кўрсатсангиз, барча ишларингиз кўнгилдагидек бўлади.

ЧАЁН. Йиғилиб қолган ишларни шу ҳафтада ҳал қилиб олишингизга тўғри келади. Сешанбада муҳим касбий учрашувларни режалаштирманг. Юзага келган баҳсли масала ечимини кейинги ҳафтага қолдирган маъқул. Атрофдагилар маслаҳатига кўп ҳам қулоқ тутаверманг. Хизматда топширилган вазифага янгича ёндашув намоён қилинг, бу сиз учун фойдали бўлади. Шанба кунини ота-онангиз билан мулоқотга бағишланг.

ЎҚОТАР. Бу ҳафтада ўзингиз учун қандайдир янги ва фойдали ишни ўзлаштиришингиз, касбий билимларингиз даражасини оширишингиз мумкин. Ҳужжатларни имзолашда эҳтиёткор бўлинг. Келаётган ахборотларга эътиборли бўлинг, улар сиз учун бебаҳо ва ўз вақтида бўлиши мумкин. Яқинларингиз билан баҳслашишга чўчиманг, уларда ҳамма учун зарур бўлган ҳақиқат рўёбга чиқади.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Ўз устингизда кўпроқ ва муваффақиятлироқ ишлаш имкони пайдо бўлади. Юкланган масъулиятдан чўчиманг, ахир ўз қобилиятларингизни кўрсатиш имконияти юзага келади-ку. Бу ҳафтада кўп ишларингиз муваффақиятли ҳал бўлишига эришасиз. Душанбада командирлар қилинган ишлар ҳақида ҳисобот талаб қилишлари мумкин. Ҳафтанинг иккинчи ярми сиз истаган хотиржамлик ва осойишталик ҳадя этади.

ҚОВҒА. Ташқи кўринишингиз борасида ўзгаришлар қилиш учун қулай давр. Сиз билан дўст бўлишни хоҳловчилар кўпаяди, хушмуомала бўлинг, аммо уларни ўзингизга жуда яқинлашишига йўл қўйманг. Душанбада тиришқоқлик ва қатъият муносиб натижалар келтириши мумкин. Муваффақиятли ҳаракатлардан руҳланиб, яхши ўйланмаган қарорга келишдан эҳтиёт бўлинг. Ўзгаларга кўп ҳам ишонаверманг.

БАЛИҚ. Бу ҳафтада кўплаб янги фикрлар, ғоялар ва режалар юзага келиши сизни лол қолдиради. Уларнинг пайдо бўлишида дўстларингиз катта рол ўйнашади, аммо ўзлари тезда четга чиқиб олишади. Ушбу вазиятда соғлом фикрлаш ва сеза билиш қобилиятингизни ишга солинг. Иккиланмасдан, дадиллик билан олға ҳаракат қилинг - йўлингиздаги кўплаб тўсиқларни енгиб ўтишга муваффақ бўласиз.

Туҳфа

Шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Жуманазар Маматовнинг «Конституцияни ўрганамиз» танловида ғолиб бўлганлиги, Мудофаа вазирлигининг мукофотини олганлиги хусусида газетамизда эълон қилганмиз. Буни қарангки, интеллектуал салоҳияти юксак бу ҳарбий фарзанд тарбиясида ҳам намунали экан. Таҳририятимизга унинг ўғли 5-синф ўқувчиси Жонибек Қўзимуродовдан туркум шеърлар келди. Унинг «Ўзбегим аскарлари» шеърини эътиборингизга ҳавола қилишни лозим топдик.

ЎЗБЕГИМ АСКАРЛАРИ

Жасурликда тенги йўқ,
Ўзбегим аскарлари.
Сизлар бор, кўнглимиз тўқ,
Ўзбегим аскарлари.

Мен ҳам аскар бўламан,
Ўсиб, кучга тўламан.
Сизга ҳавас қиламан,
Ўзбегим аскарлари.

Мард, баҳодир, чиниққан,
Ўзбегим аскарлари,
Сиз-ла фахр этар Ватан,
Ўзбегим аскарлари.

Жонибек ҚЎЗИМУРОДОВ.

Зимняя забава по-солдатски...
Фотоэтюд Александра МРУЧАКА

Кино оламида

ПРЕМЬЕРА МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТДИ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройида «Ўзбеккино» Миллий агентлиги ҳамда «Ўзбекфильм» киностудияси тақдим этган янги бадиий фильм намойиш этилди.

Фильм тақдимотидан аввал, табиийки унга бевосита алоқадор ижодий гуруҳ аъзолари ўз фикрлари, фильмнинг яратилиш ва суратга олиш жараёни билан боғлиқ қизиқарли маълумотлар билан ўртоқлашишди. Сценарий муаллифи Асад Дилмуродов фильмнинг айнан «Девона» деб номланишини қуйидагича изоҳлади:

–Сизлар, девона сўзи турли маъноларни англатишини биласиз. Улардан бири эса, ошиқликни билдиради. Демак, фильм нима ҳақида ва унда қандай мавзу кўтарилганлигини тушунган бўлсангиз керак.

Илк бора экран юзини кўрган ушбу фильмда Обид Юнусов, Диёс Раҳматов, Ражаб Адашев, Дилбар Икромова, Мурод Ражабов, Эркин Комилов, Эльмира Раҳимжонова сингари юртимизнинг таниқли театр ва кино актёрлари иштирок этишган. Бош ролларда эса, Улуғбек Қодиров («Сарвиноз» фильми орқали кўпчиликка таниш) ва Жамила Болбековалар. Дарвоқе, бу рол – Ж.Болбекованинг кинодаги дебюти.

Барча воқеа-ҳодисалар битта қишлоқ аҳолиси ва уларнинг ижтимоий ҳаёти билан боғлиқ. Касби электрик бўлмиш Шодиқулга (У.Қодиров) қишлоқнинг кўпгина қизлари ошиқу беқарор. Унинг кўнглини овлаш учун ҳатто баъзилари эрталаб қаймоқ, иссиқ нон олиб боришади. Бироқ 27 яшар йигитнинг фикру хаёли Жамилада (Ж.Болбекова). Хуллас, қиз уйига совчилар келишади ва унинг отаси – Тошқул ака (М.Ражабов) икки ёшнинг оила қуришига розилик беради.

Бироқ орадан кўп вақт ўтмай Тошқул аканинг еру кўкка ишонмайдиган, бутун қишлоққа кўз-кўз қилиб юрадиган оти – Қорабайири йўқолиб қолади. Бормаган ери, қидирмаган жойи қолмайди бечоранинг, аммо… барча саъй-ҳаракатлар беҳуда эди. Тулпорининг изсиз ғойиб бўлишини қизнинг икки феълли отаси совчиларга розилик бергани билан боғлиқ деб ўйлайди ва «куёвим шумқадам» деган хулосага келади. Аёнки, ҳеч қандай тўй ҳақида гап-сўз бўлиши ҳам мумкин эмас.

Кундалик ҳаётимизда учраб турувчи қизиқарли ва кулгили воқеалар тасвирланган ушбу фильм якунлангач, гулдурос қарсаклар узоқ вақт давом этди. Бу премьера муваффақиятли ўтганидан далолат эди.

Лейтенант Т.ХУДОЙНАЗАРОВ.

«СЕВГИ ФАЗОСИ»

Яқинда Киночилар уйида ўзбек киномотографлари томонидан суратга олинган янги бир фильмнинг премьераси бўлиб ўтди. Бу режиссёр Мирмақсуд Охуновнинг «Севги фазоси» фильми эди. Ушбу кинокартина хусусий киностудиялар «Кўзгу» фильмс ҳамда «Давр-С» томонидан тасвирга туширилган бўлиб, ёшликнинг олтин даври ҳақида ҳикоя қилинади. Фильм ғояси уч қаҳрамон: Ёдгор, Жаҳонгир, Беҳзод образлари орқали ёритилиб, уларнинг севги фазосига назар солинади.

Ёдгор – содда, тортинчоқ, аммо илмга берилган йигит. Ундан фарқли ўлароқ, Муниса – шаддод, бойнинг қизи. Кунлардан бир кун Ёдгор Мунисани кўриб севиб қолади. Ошиқ йигит севгилисига дил сўзларини мактуб орқали етказмоқчи бўлади. Аммо қиз йигитнинг беғубор севгисини топтаб, уни мазаҳ қилади…

Жаҳонгир – қайсар, инжиқ бола. Доимо бирон фалокатни бошлаб юради. Мадина унинг севгилиси. Йигит уни бир кўришда севиб қолган. Лекин қизнинг кўнгли бойвачча йигитда…

Ниҳоят учинчи жуфтлик Беҳзод – бу мураккаб, сирли шахс образи. Доимо видеокамераси орқали ўзини қизиқтирган ҳодисаларни суратга олади. Кечқурун уйида суратга олган лавҳаларини томоша қилиб турганида, Гулини экран орқали кўриб, севиб қолади. Гули бева аёл…

Шу алфозда воқеалар ривожи жонлантирилади.

Кинозалга кирганимизда, томошабинлар шу қадар кўп эдики, ҳатто ўриндиқлар етмасдан, кўпчилик фильмни тикка турганча томоша қилишди. Бу табиий ҳол эди. Чунки бош қаҳрамон ролларига ёшларнинг севимли хонандалари Ёдгор Мирзажонов ҳамда «Божалар» гуруҳи қўшиқчиси Жаҳонгир Позилжоновлар таклиф этилган бўлиб, томошабинларнинг кўпчилигини уларнинг мухлислари ташкил қилар эди. Қизиғи шундаки, ёш умидли хонандалар илк маротаба ушбу фильмда суратга тушиб, ўзларининг янги бир қирраларини намоён этиш баробарида мухлислар олдида яна бир карра синовдан ўтди, деб айта олишимиз мумкин.

Ҳ.КОМИЛОВ.

Бир кулишайлик

ХОТИНИНИ БОПЛАДИ

Хушнуд ака ён-атрофдаги қишлоқларда ҳам ҳазилкашлиги билан танилган…

Бир куни унга хотини хархаша қилиб қолибди:

–Итингизни йўқ қилинг, дадаси. Кечаси билан ҳуриб, сира тинчлик бермайди. Болаларни тишлаб олмаса, деб қўрқаман.

Хушнуд ака улкан бўрибосар итини яхши кўради. Аммо хотинига буни тушунтириш осон дейсизми? Боз устига янга болалигида итга таланиб, кучук зотини ёмон кўриб қолган. Шунинг учун эри уйда йўқ пайтида харидорнинг дарагини эшитиб, бўрибосар итни қўшни маҳалладаги бир чўпонга сотиб юборди. Воқеадан хабар топган Хушнуд ака индамай, «хап, сеними» деб қўйди ичида.

Итни олган чўпоннинг ота-онаси кексайиб қолган чол-кампир бўлиб, анча содда одамлардан эди. Бу эса Хушнуд акага қўл келиб, сунъий соқол-мўйлов ёпиштириб, эски-тускиларни эгнига илибди. Елкасига тўрва кўтариб, тиланчи қиёфасида ўша уйга яқинлашибди. Чол-кампир «бечора тиланчи»га садақа берибди ва ўтган-кетганнинг ҳақига бир дуо қилиб қўйишини сўрабди. «Тиланчи» узундан-узоқ дуо ўқиб, охирида, «бир ит кўзимга кўриняпти. Кўриниши шундоқ, ранги бундоқ», деб бўрибосарни тасвирлаб кетибди.

–Агар тезда у йўқотилмаса, хонадонга катта бало яқинлашяпти. Бунинг чораси – келган жойига кетсин.

Шу тариқа кечқурун чўпон йигит ота-онасининг қистови билан итни олиб келди-ю, ҳатто, пулини қайтариб олмай жўнаб қолди.

Шундан кейин икки-уч марта Хушнуд ака ит сотишни ўзи ташкиллаштирди. Яъни бирорта дўстига пул беради-ю, хотинининг олдида у келиб, гўё итни сотиб олади. Аммо бир кун ҳам ўтмай, «э, ол-е, итингни, бўрибосар эмас, балобосар экан!» деб қайтариб бериб кетади. Хушнуд ака «тиланчи-башоратчилик» қобилиятини хотинига ҳам кўрсатиб, ўзини танитмай, «шу итни йўқ қилсанг, эринг пес бўлиб қолади», деганидан сўнг бечора ит узил-кесил шу уйда қўним топди.

Ёшин ҲАКИМОВ.

СУПЕРОҒИР ВАЗНЛИ ҚИЗИҚЧИ

«Кулгу – инсон умрини узайтиради» деган гап бежиз айтилмаган, албатта. Офицерлар марказий саройида бўлиб ўтган тадбирда аниқроғи, ижодий учрашувда қатнашганларнинг умри қанчага узайганини билмайман-у, лекин уларнинг маза қилиб дам олишгани, диллари яйраб, кўнгилдан ҳордиқ чиқаришгани аниқ.

Меҳмон учрашув аввалида санъатга қай йўсинда кириб келганлиги, ёшлигида содир бўлган қизиқарли воқеалар ҳамда ўзи ҳақидаги латифани айтиб берди.

–Бир куни Мирзабек Холмедов, Валижон Шамшиев ва Шукуриллолар чўмилишга боришибди. Мирзабек ака ва Валижонлар кетма-кет сувга сакрашибди-ю, шу заҳоти: «Вой-дод, тимсоҳ бор экан бу ерда», дея югуриб чиқишибди. Шукурилло сакраган экан: «Бу ерларда бегемот борлигини билмас эканман» – дея тимсоҳ қочиб чиқибди.

Бундай латифалар, ҳаётда учраб турувчи кулгили ҳодисаларни акс эттирувчи бадиий чиқишлар кеча давомида кўп янгради. Қизиқчи нафақат ўзининг ичакузар ҳангомалари балки, «қўшиқ»лари билан ҳам иштирок этди. Қўшиқ деяётганимга ҳайрон бўлманг, уларнинг мусиқаси таниқли хонандалар ижодидан олинган бўлса, сўзлари ўзгартирилган. Натижада, кўпчиликка маълум бўлган қўшиқларнинг янгича, Шукуриллоча талқини янгради.

Кеча давомида меҳмоннинг шогирди - «Қизиқчи - 2004» танлови совриндори Санжарбек Шодиев ҳам ўзининг пародия, импровизацион ҳаракатлари билан барчага кулгу улашди.

Ижодий учрашувларнинг савол-жавобларсиз кечмаслиги маълум. Шундай экан, томошабинларнинг ҳеч бир мурожаати беэътибор қолмади. Масалан, спорт билан шуғулланиш ҳақидаги саволга мана бу жавоб берилди:

–Спорт билан ёшлигимдан ошноман. Олти йил давомида мунтазам қатнашганман…шашка тўгарагига.

Жуда қизиқарли ўтган тадбирни Қуролли Кучлар Марказий ашула ва рақс ансамбли хонандаю созандалари бир-биридан гўзал куй-қўшиқлари билан безашди.

Учрашув сўнгида Мудофаа вазирлиги Маданий ишлар хизмати – Қуролли Кучлар Офицерлар марказий саройи бошлиғи подполковник Баҳодир Тўйчиев Шукурилло Исроиловга ташрифи учун миннатдорчилик билдириб, эсдалик совғалар топширди.

Тадбир ташкилотчиларидан бири бўлмиш Мудофаа вазирлиги Маданий ишлар хизмати бошлиғининг ўринбосари подполковник Мақсуд Абилов ижодий учрашув якунлангач, шундай деди:

–Юртимизнинг машҳур ва севимли кишилари, санъаткорлари иштирокидаги бундай учрашувлар ҳаммага бирдек манзур бўлаётганини томошабинларнинг фикрлари орқали биляпмиз. Албатта, уларнинг талаб ва истакларини инобатга олган ҳолда ранг-баранг дастурларни тайёрлашга, уларни янада бойитишга ҳаракат қиляпмиз. Ўйлайманки, навбатдаги учрашув ҳам, меҳмон кимлигини ҳозирча айтмаймиз, бундан-да қизиқарли ва унутилмас бўлади.

Лейтенант
Тўлқин ЖУМАНАЗАРОВ.

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

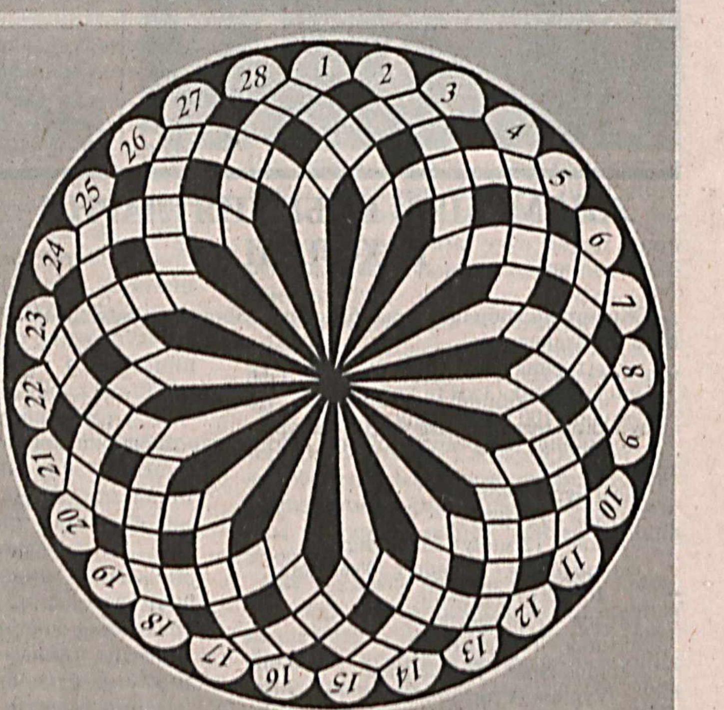

ЁЙЛАР БЎЙИЧА: 1.Ҳарбий қисм бошлиғининг маълум вазифаларни бажаришга оид расмий кўрсатмаси. 2.Немис классик шоири ва драматурги. 3.Реактив самолётлар конструктори. 4.Қувват, мадор. 5.Қаттиқлиги ўртача бўлган, кумушсимон оқ металл. 6.Атоқли адиб, «Кеча ва кундуз» романи муаллифи. 7.Тўқмоқ шаклидаги қадимий уруш қуроли. 8.Чинни ва кимёвий идишлар ишлаб чиқариш ва қоғоз саноатида ишлатиладиган оқ гил. 9.Ғалла, дон бозори. 10.Хорижий валюта. 11.Газлама тури. 12.Йўналишга эга бўлган катталик. 13.Европадаги давлат пойтахти. 14.Атоқли математик ва механик олим. 15.Айлананинг ёй ва икки радиуси билан чегараланган қисми. 16.Қорақалпоқ мумтоз шоири. 17.Кўп йиллик, баъзи туридан тола олинадиган ўсимлик. 18.Сув бўйи. 19.Мақолдан: Ёмон билан йўлдош бўлма, нодон билан… бўлма». 20.Оҳуларнинг Марказий Осиёда тарқалган тури. 21.Қўш туёқли чўлда яшовчи жонивор. 22.Чархлашда ишлатиладиган тош. 23.Давлат рамзи. 24.Фарғона водийсидаги шифобахш оромгоҳ жойлашган туман. 25.Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг ўғли, шоир. 26.Темир йўл бекатларидаги майдонча. 27.Бинонинг олд томонидаги кўркам қисми. 28.Шарқ мумтоз назмига хос тугал маънони англатувчи тўрт мисрадан иборат шеър.

Фозилжон ОРИПОВ.

ГАЗЕТАНИНГ 17-СОНИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ТОПҚИРЛИК МАШҚИНИНГ ЖАВОБЛАРИ

БЕЛГИЛАНГАН ХОНАДАН РАҚАМ АТРОФИГА СОАТ МИЛИ ЙЎНАЛИШИДА: 1.Муҳандис. 3.Ротмистр. 5.Эмфизема. 7.Муассаса. 12.Озокерит. 14.Нотариус. 16.Ботаника. 18.Пайшанба. 23.Габардин. 25.Хонтахта. 27.Шестерня. 29.Периметр.

ЭНИГА: 2.Ҳут. 4.Тим. 6.Фес. 13.Оҳу. 15.Ток. 17.Туб. 24.Бет. 26.Нун. 28.Сет. **БЎЙИГА:** 8.Ноо. 9.Ион. 10.Зеб. 11.Соп. 19.Енг. 20.Рух. 21.Ниш. 22.Алп.

Морское многоборье

В ЛИДЕРАХ – САМАРКАНДЦЫ

В Бухаре прошли чемпионат и первенство Узбекистана по морскому многоборью. На старт соревнований вышли представители шести областей республики, города Ташкента и Республиканского центра технических и прикладных видов спорта. Спортсменам предстояло выяснить, кто из них сильнейший в трех видах, которые входят в программу соревнований, – в плавании вольным стилем на дистанции 800 метров у мужчин и 200 метров – у женщин, в стрельбе из пневматического пистолета и беге на 1500 метров – у мужчин и 800 метров – у женщин.

Третий год подряд старты данных соревнований проходят на спортивной базе Бухарского колледжа нефтяной и газовой промышленности, которая полностью соответствует современным требованиям проведения соревнований по этому виду спорта.

Основная борьба развернулась между командами столицы и Самаркандской области. В результате чемпионом республики в личном зачете у мужчин стал кандидат в мастера спорта из самаркандской команды Андрей Шарипов, а его успех закрепили своими удачными выступлениями во всех трех видах многоборья юноши: у Сергея Копачева второе место, а у Тимура Шарипова – третье. Чемпионкой в этой категории стала Александра Литвинова из команды города Ташкента.

Среди команд лидером стала команда Самаркандской области, вторыми были ташкентцы, а третье место у спортсменов Ташкентской области.

Одновременно с республиканскими соревнованиями прошли и областные соревнования по этому виду спорта. Очень ответственно здесь выступили спортсмены Бухарского горСовета ОСО «Ватанпарвар», показавшие стабильные результаты во всех видах многоборья. Эта команда и победила. На втором месте представители Бухарской автошколы, а тройку призеров замкнула команда Ромитанского района. В личном зачете у мужчин первое место распределилось следующим образом: стрельба – Роман Марченко (Ромитанский район), плавание – Умар Барноев (Бухарская автошкола), кросс – Руслан Магинен (Бухарский райСТК). Среди женщин: первое место по стрельбе у Олега Тишина (Бухарский горСовет), в плавании не было равных Дильноре Сафаровой (Бухарский райСТК), а в беге на дистанции 800 метров победила Эльнора Эргашева из команды Ромитанского района.

Дмитрий ВЛАСОВ, г.Бухара.
(Специально для газеты «Ватанпарвар»).

Вақтинча бош муҳаррир вазифасини бажарувчи подполковник Камиль МИРГАЛАУТДИНОВ.

Телефонлар:
Бош муҳаррир ўринбосари – 56 17 98; масъул котиб – 56 04 60; ҳарбий хизмат ва тарбиявий ишлар бўлими – 56 02 51; давлат ва жамоат ташкилотлари билан алоқа бўлими – 56 02 49; оммавий ишлар ва спорт бўлими – 56 08 72; маданият ва ижтимоий ҳаёт бўлими – 56 03 48; социология ва реклама бўлими – 56 54 76.

Обуна бўлими – 56 03 46. Навбатчи – 56 09 81.

Газета сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.

Таҳририят фикри муаллифлар нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин. Таҳририятга келган қўлёзмалар, хатлар ва суратлар таҳлил қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 032 рақами билан рўйхатга олинган.

Буюртма № 54 Р. Адади 22700.

Таҳририят манзили: 700031, Тошкент шаҳри, Д.Қўнаев кўчаси, 21-уй.

Газета «Ватанпарвар» таҳририятининг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди. «RASTR» ҚК босмахонасида чоп этилди.

Босмахона манзили: Тошкент ш., Юнусобод, Муродов кўчаси, 1-а.